

»Ministeren bedes redegøre for, hvordan han i over 3 år har siddet alle klager og problemer vedrørende ventetid for kræftpatienter overhørig, herunder hvorfor han ikke gennem dialog med Sundhedsstyrelsen og amterne har sikret, at lovfæstede ventetider er blevet overholdt?« (Forespørgsel nr. F 23).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 12 [afstemning]:

Forespørgsel til udenrigsministeren og ministeren for udviklingsbistand [om Danmarks og EU's handelspolitik efter sammenbruddet af Dohaforhandlingerne].

Af Rune Lund (EL) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 26/10 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/11 2006. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 22/11 2006. Forslag til vedtagelse nr. V 14 af Rune Lund (EL). Forslag til vedtagelse nr. V 15 af Kurt Kirkegaard (V), Mogens Lykketoft (S), Morten Messerschmidt (DF), Helle Sjelle (KF), Naser Khader (RV) og Steen Gade (SF)).

Formanden:

Forhandlingen er afsluttet, og vi går derfor straks til afstemning.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 15 af Kurt Kirkegaard (V), Mogens Lykketoft (S), Morten Messerschmidt (DF), Helle Sjelle (KF), Naser Khader (RV) og Steen Gade (SF) (*se side 1455*) vedtoges med 106 stemmer (V, S, DF, KF, RV og EL) mod 3 (EL).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 14 af Rune Lund (EL) (*se side 1454*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 4:

Forespørgsel til miljøministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om gennemførelsen af målene og visionerne i den danske strategi for bæredygtig udvikling – »Fælles fremtid – udvikling i balance« fra 2002 – og hvilke overordnede principper agter regeringen at lægge til grund for en revideret strategi for de næste 5 år?«

Af Steen Gade (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 5/10 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 14/11 2006).

Formanden:

Jeg vil lige henstille, at man dæmper støjniveauet, så vi kan høre, hvad ordføreren siger.

Begrundelse

Steen Gade (SF):

Når SF i dag har taget initiativ til en debat om bæredygtig udvikling, er der en hel række grunde til det.

Det er først og fremmest, fordi vi som danskere i høj grad medvirker til en ikkebæredygtig global udvikling. Dernæst har vi herhjemme haft 5 spildte år under Foghregeringen. Det skal jo ikke glemmes, selv om manden er ved at prøve at ligne en helt anden!

Da Foghregeringen trådte til, skrev den det jo selv i regeringens bæredygtighedsstrategi. Det blev til en lang række forringende målsætninger på snart sagt alle områder, lige fra forringede målsætninger om at bekæmpe støj og fremme grøn indkøbspolitik, en enorm nedprioritering af vedvarende energi og hjælp til verdens fattige til generel ligegyldighed. Den ville ikke engang love, at der efter 5 år skulle en ny strategi til, hvilket tidligere var lovet. Også her fulgte Danmark under Foghregeringen direkte den samme vej som USA under Bush. Desuden er strategien ikke blevet taget særlig alvorligt, men heldigvis er vinden ved at vende, og det er derfor, vi tager debatten i dag.

Nu handler det om at kigge fremad og sætte ambitiøse, realistiske mål for de næste år, indtil 2010, involvere hele samfundet, rette op på forsmæmmeligheden også i Undervisningsministeriet i forhold til FN's tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling og så for første gang tage det store skridt at inddrage danskernes forbrug, altså den forurening, som vi på grund af den måde,

vi opfører os på, og det forbrug, vi har, flytter til andre lande.

Kl. 10.05

Vi skal hele vejen rundt. Vi skal nærmest have en grøn revolution, ny teknologi og meget mere politik, ikke mindre og ikke bare ord, men handling.

Formanden:

Tak til hr. Steen Gade. Så er det miljøministeren for at besvare forespørgslen.

Besvarelse

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Tak for lejligheden til at kunne diskutere de mere langsigtede perspektiver for bæredygtig udvikling. Man kan sige, at timingen ikke er helt optimal, men jeg kan se, at forespørgslen blev stillet den 5. oktober.

Sagen er jo, at da statsministeren holdt åbningstalen den første tirsdag i oktober, stod der højt og klart og tydeligt i lovprogrammet, at vi som en opfølgning på den hidtidige bæredygtighedsstrategi tilbage fra 2002 vil komme med en redegørelse om bæredygtighed til foråret. Jeg vil give Folketinget en redegørelse til foråret, og det er så meningen, at den skal efterfølges af dialog, altså præcis det, som ordføreren for forespørgslerne lige nu talte om, nemlig inddrage danskerne. Det er jeg fuldstændig enig i. Det er utrolig vigtigt at inddrage danskerne, virksomhederne og organisationerne.

Det skal så munde ud i en ny strategi på området. Det arbejde har vi sat i gang i Miljøministeriet. Jeg håber derfor, at det vil være i orden, at vi i dag ikke alt for meget forudskikker konklusionerne af det arbejde. Jeg vil derimod meget gerne lytte til de bud, der kommer fra partierne.

Når man skal lave en ny bæredygtighedsstrategi, er det først og fremmest vigtigt at erkende, at verden har udviklet sig, siden den seneste strategi – den, der er dateret 2002 – blev udarbejdet. En samlet strategi for vores miljøpolitiske indsats, bæredygtig udvikling, udvikling af et miljøeffektivt samfund, eller hvilken overskrift man nu foretrækker, må nødvendigvis reflektere de nye udfordringer og de nye muligheder.

Hvis vi kigger lidt på udfordringerne, så tænker jeg ikke mindst på de miljøproblemer, der er fulgt i kølvandet på den kolossale økonomiske vækst – ikke bare i de asiatiske tigerøkonomier,

men også i vores egen del af verden. Stigningen i produktion og forbrug skærper behovet for at effektivisere vores anvendelse af naturressourcerne, ikke mindst alle de ikkefornybare ressourcer, som er grundlaget for vækst og velfærd.

Globaliseringen, den omfattende udveksling af varer, personer og kommunikation på tværs af kloden, indebærer jo, at produktion, forbrug og affald i vores del af verden har konsekvenser mange andre steder på kloden. Omvendt kan væksten og det stigende forbrug i andre dele af verden få store konsekvenser for vores miljø.

Virkningerne af klimaforandringerne er et meget klart eksempel. Opvarmningen skaber allerede vandmangel og mere dramatiske vejrforhold, som især rammer denne verdens fattigste befolkninger, der ellers selv kun bidrager meget lidt til udviklingen i mængden af CO₂. Det er et eksempel på, at vi i stigende omfang skal løse miljøproblemerne i et samarbejde med andre lande og andre regioner.

Vi skal selvfølgelig fortsat arbejde via EU, og vi skal knytte vores nationale indsats til de mål, som EU har vedtaget, som vi selvfølgelig selv skal være med til at præge. Vi skal fortsætte den aktive bistandspolitik, hvor vi er blandt de lande, der yder den største bistand i forhold til andelen af BNP. Vi skal fortsat være aktive i udviklingen af internationale reguleringer og samarbejde om miljø, bæredygtighed og udvikling.

Lad mig lige her nævne, at jeg har taget initiativ til at få rejst en diskussion om globalisering i FN's miljøorganisation, UNEP, og det kommer til at præge UNEP's generalforsamling til februar. Formålet er netop at skabe øget opmærksomhed om både de negative og positive konsekvenser af globaliseringen, herunder det faktum, at når vi har en øget samhandel, øget transport og øget overførsel af produktion til udviklingslandene, er der nogle miljøaspekter, som verden bør adressere langt mere bevidst. Vi har til den drøftelse formuleret et papir og vil gøre vores til, at det vil dominere generalforsamlingen i FN's miljøorganisation.

Hvis vi kigger på nogle af mulighederne, så tænker jeg ikke mindst på det enorme potentiale, der ligger i at udvikle og anvende nye miljøeffektive teknologier; en udvikling, der er accelereret de seneste år, og som samtidig bidrager til vækst og beskæftigelse. I juni gav regeringen en redegørelse om fremme af miljøeffektiv teknologi, og den bliver her i efteråret konkretiseret i form af en handlingsplan, som tager udgangs-

punkt i de centrale miljømæssige udfordringer hos os selv og i verden omkring os og i den teknologiske viden i den danske forskningsverden og erhvervslivet, som kan bidrage til at afhjælpe problemerne.

Kl. 10.10

Vi må jo indse, at bæredygtig udvikling ikke kun er en statslig opgave, at det ikke kun er en opgave for os i Folketinget. Vi kan tage politiske initiativer, vi kan og vi skal skabe rammer for klimaindsatsen, for naturbevaring, for miljø og sundhed, for ressourceeffektivitet osv., men ansvaret for at få tingene til at ske i virkelighedens verden – altså det her med at udfylde rammerne og komme med initiativer og med handlinger, der fører os i en mere bæredygtig retning – påhviler primært virksomhederne, ligesom jeg også synes, det er vigtigt at betone, at hver eneste borger og kommune har et medansvar.

Der er derfor behov for at styrke den globale ansvarlighed på alle niveauer i samfundet; ansvaret for udnyttelsen af naturens ressourcer og for at bevare vores naturrigdomme til gavn for dem, der kommer efter os. Derfor har jeg til hensigt at følge den redegørelse, der bliver givet til foråret om bæredygtig udvikling, op med en bred dialog om initiativer, der gør eller kan gøre en forskel for miljøet.

En lang række kommuner har allerede gjort erfaringer med lokale partnerskaber med virksomheder og organisationer, med lokalt Agenda 21-arbejde, med offentlige grønne indkøb og med en række andre initiativer, der handler om bæredygtighed i praksis. Det er vigtigt, at vi lærer af de erfaringer, bygger videre på dem og udnytter de muligheder, der er på lokalt niveau. Næste nordiske konference om bæredygtighed i 2008 vil blive afholdt i Odense. Det vil være en oplagt lejlighed for kommunerne og regeringen til at præsentere resultaterne af den danske indsats.

Danske virksomheder er langt fremme, når det gælder miljøbeskyttelse og ressourceeffektivitet. Store dele af erhvervslivet har virkelig taget bæredygtighedstankegangen til sig, og mange virksomheder har fået samfundsansvar og god forretning til at hænge godt sammen. Udvikling og anvendelse af miljøeffektiv teknologi på områder som energieffektivitet, bioteknologi og vandbehandling, dannelse af partnerskaber omkring nye miljøteknologier og etablering af Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling er alt sammen eksempler på, at virksomhederne har meget at bidrage med, og at de står parate til at

påtage sig et ansvar, når vi giver dem klare mål at arbejde efter og tid til at udvikle nye løsninger.

Efter regeringens opfattelse har vi et rigtig godt udgangspunkt i Danmark for at håndtere nye nationale og globale miljøudfordringer ved at udnytte de nye teknologiske muligheder, der løbende skabes i vores højt udviklede videnssamfund.

Den første strategi for bæredygtig udvikling, som regeringen fremlagde i juni 2002, var et led i Danmarks forberedelser til verdenskonferencen om bæredygtig udvikling i Johannesburg. Den har siden udgjort en platform for en bred dansk indsats for bæredygtig udvikling på tværs af sektorer og politikker. Den kommende redegørelse vil selvfølgelig bygge videre på den eksisterende strategi, men regeringen har løbende vurderet fremdriften i den danske strategi ved hjælp af indikatorer for bæredygtig udvikling, og offentligheden har også løbende kunnet følge udviklingen i bæredygtighedsstrategien og se, hvordan det går med at nå målene, på Miljøministeriets hjemmeside.

Af den seneste offentliggørelse fra 2005 fremgår det, at vi er på rette kurs i arbejdet for en mere bæredygtig udvikling. Økonomien vokser f.eks. fortsat, mens vi holder vores energiforbrug nogenlunde konstant, som vi har gjort det i mere end tre årtier. Den vedvarende energi følger en jævnt opadgående kurve og er nu på 15 pct. af vores energiforbrug. Men det er klart, at den kan komme længere op endnu, sådan som det også vil fremgå, når regeringen om ikke så længe spiller ud med et forslag til en ambitiøs energistrategi.

Antallet af landbrugsbedrifter med grønne regnskaber og miljøstyring er vokset betragteligt, antallet af virksomheder med certificerede miljøledelsessystemer er steget betragteligt, og de danske forbrugere får stadig flere miljømærkede produkter at vælge imellem.

Man kan også nævne fremskridt på en lang række andre områder, lad mig nævne klimaændringer. Jeg mener ikke, at nogen kan være i tvivl om, at Danmark er blandt de lande, der går foran på klimaområdet, vi er blandt de lande i EU, der har påtaget os de største reduktionsforpligtelser i forhold til Kyotoprotokollen, og vi vil nå vores reduktionsmål med de midler, der er sat i værk, og de yderligere tiltag, som vil fremgå af regeringens kommende energipolitiske redegørelse.

Vi er blandt de lande i Europa, der er længst fremme, når det gælder anvendelse af vindenergi. Folketinget bakker op om et samlet ambitiøst dansk indspil til EU's energipolitik, vi har sat klima på dagsordenen i mange internationale sammenhænge, og vi spiller en aktiv rolle i at få udviklet, hvad det er, der skal afløse Kyotoaftalen efter 2012. Vi spiller også en rolle i at prøve at få inddraget USA og de store udviklingslande og de store udledere som f.eks. Kina, Indien og Brasilien i den fremtidige klimapolitik.

Kl. 10.15

Vi kan tage sådan noget som biologisk mangfoldighed. Med en ekstrabevilling inden for miljømiliarden til naturgenopretning og implementering af EU's store naturdirektiver har regeringen lagt grunden til en historisk naturindsats. Det er faktisk sådan, at næste år vil vi bruge flere penge end nogen sinde på naturgenopretning.

Vi igangsætter en handlingsplan for invasive arter, den største trussel mod biodiversiteten på verdensplan næst efter den fortsatte indskrænkning af den vilde flora og faunas leveområder. Vi går nu i gang med at etablere nationalparker, vi har vedtaget skærpede krav til miljøgodkendelse og miljøbeskyttelse i landbruget, og vi har skabt mange hektar nye naturområder. Vi vil hjælpe kommunerne til at løse deres nye naturopgaver, og der vil blive indgået mange nye lokale partnerskaber om den nære natur. Der vil også blive øget fokus på fysisk planlægning med respekt for naturen.

Vi kan tage et område som miljø og sundhed, som er et område, regeringen har satset markant på at løfte siden 2002. I 2003 fremlagde vi en strategi om miljø og sundhed, som giver overblik over, hvordan miljøet rent faktisk påvirker vores sundhed, og de aktiviteter, der er sat i gang for at sikre et sundt miljø.

Vi har sammen med alle Folketingets partier iværksat en kemikaliehandlingsplan, som markant styrker kontrol med og forebyggelse på kemikalieområdet med særlig fokus på forbrugerprodukter. Forhåbentlig er vi i EU ved at lægge sidste hånd på REACH, som indebærer en registrering af ca. 30.000 stoffer, og aftalen om finansloven sikrer penge til bekæmpelse af partikelforurening som led i opfølgningen af arbejdet med en ambitiøs EU-luftpolitik.

Endelig kan jeg nævne ressourceanvendelsen. Den skal også optimeres, og ressourceeffektiviteten skal styrkes. Det fremgår bl.a. af, at hele den vestlige verden – og altså også Danmark –

producerer stadig mere affald, men Danmark er dog blandt de lande, som er længst fremme med hensyn til at udnytte dette affald fornuftigt. Vi genanvender en stor del, og vi udnytter en meget stor del af energien i resten af affaldet ved forbrænding.

Med affaldsstrategien for 2005-2008 har regeringen sat en dagsorden for affaldshåndtering i Danmark med over 100 nye initiativer, som dækker hele affaldsområdet. Herudover fokuseres på ressourceoptimering i produktionen i form af mere ressourceeffektive produkter med lang levetid, et nedsat ressourcetab ved håndtering af affald, affaldsforebyggelse og øget genanvendelse.

Med fremme af udvikling og anvendelse af miljøteknologi bidrager vi til en mere effektiv udnyttelse af ressourcer globalt, fordi vi understøtter danske virksomheder, der eksporterer miljø- og energiteknologi, rådgiver danske miljøvirksomheder og fokuserer forskning, bruger flere penge på det, understøtter miljøteknologisk innovation og øger bistanden til afprøvning i fuld skala og demonstration af nye lovende miljø- og energiteknologier.

På finansloven er der afsat 120 mio. kr. til den miljøteknologiske indsats, og dertil kommer jo også, at der i den grad fokuseres ekstra ressourcer til forskning og udvikling på det her område inden for globaliseringsmidlerne.

Sådan kunne jeg nævne mange, mange områder, jeg har nævnt en række nu. Der er endnu flere resultater, hvor der er fulgt op på 2002. Som sagt ser jeg frem til at kunne fremlægge en redegørelse for Folketinget til foråret om Danmarks miljøresultater og regeringens visioner for fremtiden. Redegørelsen bliver første skridt på vejen mod en ny bæredygtighedsstrategi for Danmark. Og jeg ser også frem til at følge denne redegørelse op med den dialogproces, jeg har nævnt. Jeg tror, det er utrolig vigtig at inddrage alle kræfter i samfundet, ligesom jeg tror, det er vigtigt at integrere alle sektorer i forhold til indsatsen med at gøre mere i forhold til det globale miljø.

Der er brug for at styrke den globale ansvarlighed på alle niveauer i samfundet; ansvaret over for de naturressourcer, vi anvender, og ansvaret over for den natur, vi videregiver til kommende generationer. Så jeg håber, at vi også kan få input i dag. Som sagt er timingen måske ikke helt ideel her, det tror jeg også at forespørgerne har forståelse for, det håber jeg.

Men vi lytter meget til de input, der kommer, for vi sidder i en proces, der i løbet af de næste 4-5 måneder gerne skulle resultere både i en redegørelse til Folketinget og derefter i den nye bæredygtighedsstrategi.

Formanden:

Tak til miljøministeren. Nu er forespørgslen begrundet og besvaret, og så går vi til forhandling. Så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Steen Gade.

Forhandling

Steen Gade (SF):

Tak til ministeren. På 5 minutter kan man jo ikke komme ind på alt, men jeg vil bare sige til ministeren, at der var mange ord, og på mange måder er ordene jo noget, vi er enige om.

Det har vi været, jeg vil ikke sige i 25 år, men vi har jo været det efter Riotopmødet i 1992. Så man kan ikke vurdere en regerings indsats på ordene, som selvfølgelig er dem, der er vedtaget internationalt fra 1992, det er jo handling, man må vurdere ud fra. Og der synes jeg, ministeren laver et skønmaleri, som jeg ikke kan genkende – også fordi regeringen jo sådan set selv er kommet med dokumentationen. Dengang den trådte til, nedprioriterede man jo en lang række områder.

Kl. 10.20

Det er ikke, fordi jeg vil have den diskussion i dag – det er ikke den vigtigste – men når nu ministeren faktisk taler om alt det, regeringen gør, vil jeg sige, at det jo er sådan, at vi ikke bruger lige så mange penge på miljøområdet, ministerens område, som vi gjorde, før den her regering kom til.

Hvis man lægger alt det, vi gør i udlandet, til, kan man se, at vi bruger dramatisk meget mindre – mange milliarder mindre. Ulandsbistanden er vi det land i verden der har sat mest ned – det land i verden – og det handler jo ikke om, at vi satser på bæredygtighed, det handler om, at vi har nedprioriteret bæredygtighed.

Jeg synes også, jeg vil nævne, når ministeren siger det om biologisk mangfoldighed, at vi jo har en kæmpe strid om, at regeringen har nægtet at bruge 1,4 mia. kr., som vi har mulighed for at bruge på natur- og landdistriktsformål, og i stedet for vil hælde dem ned i landbrugets lomme.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at det, jeg er glad for i ministerens tale, selvfølgelig er, at ordene er nogle, vi er enige om langt hen ad vejen, og det har vi været i mange, mange år.

Jeg er også glad for, at ministeren vil lave en ny strategi, og at ministeren vil inddrage befolkningen bredt i diskussionen, for det tror jeg faktisk er vigtigt. Det har det været i alle årene, men det er også vigtigt, når vi skal op af den bølgedal, som 5 spildte år under statsminister Anders Fogh Rasmussen har bragt os i.

Det, jeg for alvor savner, er nogle mere forpligtende formuleringer. Hvad med målene? Skal vi ikke have klare mål? Skal vi ikke have tidsfrister og effektive virkemidler ind i sådan en aftale? Jeg spørger bare, og jeg spørger på baggrund af, at det, der lige præcis skete, da den her regering trådte til, var, at man fjernede målene, at man fjernede virkemidlerne, at man fjernede det, der kan presse udviklingen frem. Så det er jo et afgørende element for mig.

Det er også afgørende for mig, at vi løser problemet med det hul, vi har i hele den måde, vi tænker på – f.eks. at vi som danskere sådan set forurener i Kina. Da jeg blev valgt første gang, blev jeg valgt, der hvor hr. Johs. Poulsen nu er valgt – jeg godt nok for SF og han for Det Radikale Venstre – og da kunne vi på årene i Ringkøbing Amt se, hvilken farve der var modefarve. Det kan vi ikke nu, for vi farver ikke længere vores tøj i Danmark, det farver vi i Kina. Hvis man tager ud og ser de kinesiske floder, kan man se, hvad der er modefarver.

Det kan ikke være rigtigt, at vi ikke inddrager dette i vores bæredygtighedsstrategier. Vi skal altså også løse miljøproblemerne andre steder og inddrage det, som man sådan bredt kan kalde vores globale fodaftryk. Det skal ikke være en bestemt metode, vi skal anvende, men vi skal inddrage det, at vi sætter globale fodaftryk, altså at vi forurener andre steder i verden.

Det betyder, at ressourceeffektivitet og det at bekæmpe ressourceødelæggelserne er en vigtig del af en bæredygtig udvikling.

Jeg er enig i, at miljøteknologi er vigtigt. Det var SF, der fremsatte forslag om, at vi skulle have sådan en handlingsplan. Vi har jo ikke fået den endnu, selv om den vistnok var lovet færdig i sommer, men det er o.k., for den kommer. Her er jo en indgang, hvor vi har en alliance; og ikke bare – som ministeren sagde – med erhvervslivet. Sagen er jo, at den mest fremsynede del af dansk erhvervsliv ønsker mål, midler, virkemidler, mere politik, flere regler og langsigtet tænk-

ning. Og de er trætte af en regering, der er på hælene på det punkt.

Jeg håber, at en strategi og en debat om det kan indarbejdes. Så må vi have indarbejdet spørgsmålet om klimaændringer og de nødvendige tilpasninger overalt i en sådan strategi – det synes jeg også at jeg kunne høre i ministerens tale. Og så synes jeg, vi har et kæmpe problem med, at der i forbindelse med FN's tiår for uddannelse for bæredygtig udvikling slet ikke er sket noget i Danmark – det ligger godt nok ikke på bordet hos den minister, der sidder her, så vidt jeg har forstået det, det ligger hos undervisningsministeren – og der er der en kæmpe forsummelse.

Kl. 10.25

Det korte af det lange er, at vi vil gøre, hvad vi kan for at presse på for, at det her bliver ambitiøst ikke bare i ord – der er forskel på ord og handling – men at der kommer nogle forpligtelser ind i det, og at vi inddrager det med det globale fodaftryk, sådan at den strategi, der kommer ud af det, både bliver en, vi kan være bekendt, og en, der fører til resultater.

Derfor skal jeg på vegne af SF, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringens strategi for bæredygtig udvikling fra 2002 ikke lever op til de fremtidige udfordringer for at skabe en reel bæredygtig udvikling.

Derfor opfordrer Folketinget regeringen til for en ny periode fra 2008 til 2012 at udarbejde en ny strategi,

- der bygger på bindende målsætninger, delmål, tidsfrister og effektive virkemidler,
- der indeholder årlig afrapportering om delmål og mål med angivelse af, hvorvidt man er på vej til at nå de opstillede mål,
- der inddrager de globale miljø- og ressourceeffekter – danskernes fodaftryk – af vores samlede aktiviteter, herunder forbrug,
- hvor indsatsen mod klimaændringer og nødvendige tilpasninger indarbejdes overalt, og
- hvor forpligtelsen til at udarbejde en strategi for »FN's 10-år for uddannelse for bæredygtig udvikling« indarbejdes.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 17).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Så fik vi jo SF's udlægning af bæredygtig udvikling baseret på en række gamle argumenter, f.eks. at regeringen skulle have skåret ned, og man bliver ved med teoretisk at beregne forskellen mellem tidligere tider og nu og kalder det en besparelse. Det mener jeg er helt forkert.

Det er også forkert, når der siges, at vi har sat ulandsbistanden ned. Det er jo sådan, at ulandsbistanden er sat til 0,8 pct., og vi er et af de lande i verden, der har den højeste ulandsbistand.

Kunne SF ikke, inden vi går i gang med debatten om bæredygtig udvikling, anerkende, at regeringen faktisk har skiftet kurs, har lagt mange penge på bordet, gør en fantastisk indsats for naturen og ved at afsætte 1 mia. kr. på den måde skaber nye resultater i dansk natur?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jo, når hr. Christian Wedell-Neergaard vil lade være med at være taljonglør.

Der er ikke noget land i verden, der har skåret så meget ned på sin ulandsbistand som Danmark: fra 1 pct. til 0,8 pct. Så siger hr. Wedell-Neergaard: Jamen der er da flere kroner. Ja, men det er da en nedskæring. Det ville have været på et helt andet niveau, hvis vi havde fastholdt den ene procent, og det ved hr. Christian Wedell-Neergaard. Det samme gælder jo de andre tal, jeg har nævnt, de er fuldstændig korrekte.

Det, der er det vigtige, er jo, om der er handling bag ordene, for jeg mærker bestemt godt, at vinden er vendt – også i regeringen og da bestemt hos miljøministeren og De Konservative. Det anerkender jeg da. Det er jo det, jeg vil hjælpe på vej, og det er jo sådan set derfor, vi har forespørgslen.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg er således bibragt oplysninger om, at regeringen altså gør en ekstra indsats for miljø og natur, og at det så er et spørgsmål om hastigheden. Men når hr. Steen Gade så fremhæver, at erhvervslivet er utålmodigt med hensyn til at få øgede restriktioner og afgifter, som hr. Steen Gade kalder perspektiver for en ny miljøpolitik,

er det så ikke en overdrivelse at sige, at erhvervslivet beder om *den* form for restriktioner i forbindelse med en ny linje i miljøpolitikken?

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg har da ikke sagt noget om en bestemt linje. Jeg har da ikke sagt, at den skal være restriktiv, men den skal være præcis og indrammet. »Restriktiv« kan jo fortolkes i forskellige retninger, men den skal da være restriktiv i forhold til at løse miljøproblemerne. Vi skal da have forureningen ned. Det er det, jeg mener med »restriktiv«. Det behøver ikke betyde, at den skal være detaljeret.

Mit besøg i det sidste 4 måneder på 8, tror jeg, højteknologiske virksomheder her i landet, og inden vi får redegørelsesdebatten til sommer har jeg været på 20, har vist, at der er en entydig støtte til det, jeg siger. Men det sker ikke, når man møder gennemsnittet af danske erhvervs- virksomheder, f.eks. i Dansk Industri, for de skal jo også tage hensyn til de dårlige og de gammel- dags, men det er uinteressant, synes jeg.

Netop i en diskussion om bæredygtig udvikling handler det jo om at få omstillet industrien og omstillet mange andre ting i samfundet. Der er det altså bemærkelsesværdigt – og jeg er også selv blevet overrasket over i hvor høj grad – at en god del af, men ikke alle, de danske erhvervs- virksomheder beder om flere beslutninger, stærkere beslutninger, men de beder også om, at de ikke skal være ekstremt detaljerede, og det er jeg enig i.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg synes sådan set, det er udmærket, at SF har stillet den her forespørgsel, og jeg har egentlig troet, at der på baggrund af den kunne komme en nogenlunde seriøs debat om bæredygtighed, og at den var baseret på reelle vilkår og facts, men jeg synes, det er startet dårligt med hr. Steen Gades indlæg.

Hr. Steen Gade siger om ulandsbistanden, at der er skåret voldsomt ned, men kan hr. Steen Gade ikke bekræfte, at Danmark ligger i toptre og er et af de lande i verden, som giver mest i ulandsbistand? Og hvad er det så, hr. Steen Gade har problemer med? Var det ikke bedre at få nogle af de lande, som måske sympatiserer politisk med hr. Steen Gades parti, til at give mere, i stedet for at pukke på Danmark?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg kan til fulde bekræfte, at Danmark er et af de lande i verden, der giver mest. Samtidig kan jeg bekræfte, at den her regering hvert år har taget 3 mia. kr., som vi ellers ville have givet til verdens fattigste, og brugt dem til nogle andre formål. Det er jo bare det, jeg siger, og det er, som om man skaber et dårligt klima ved at fortælle den fuldstændig skære sandhed om det her punkt.

Det, der er vigtigt, er, om regeringen for alvor er i gang med at ændre signaler, eller om det bare er noget, man siger ud ad vinduet, og at det bare er ord. Det, vi er optaget af, er jo at sørge for, at Venstre kommer væk fra det sted, hvor man indtil nu har lagt sig under den her regering, og er på vej mod at kunne leve op til nogle af de lidt pænere ord, der normalt kommer ud af munden.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu er det jo spørgsmålet, hvad der er pænere ord, og hvad der er handling. Når regeringen og Venstre måske ikke gør lige det, SF godt kunne tænke sig, kunne det jo være, at det var pænt og godt alligevel. Så ensidig i sin opfattelse skal man ikke være, men det er klart, at hvis man har ret, behøver man jo ikke tænke.

Er det ikke sådan, at hr. Steen Gade kan bekræfte, at i de sidste år er det faktiske beløb på finansloven til ulandsbistanden steget? Kunne hr. Steen Gade ikke fortælle seerne, at det er rigtigt, at det faktisk er steget, og at det er steget rimelig voldsomt?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Lad os sige, at det, hr. Eyvind Vesselbo siger, er rigtigt, og at det, jeg siger, er rigtigt. Det er da rigtigt, at når Danmark bliver rigere, bliver 0,8 pct. det ene år til flere kroner det næste år. Det er jo det samme, som at ens løn stiger, selv om man måske ikke kan købe så meget mere for den i en butik.

Det, det skal måles op imod, er, at hvis den tidligere regering med SF's støtte havde haft regeringsmagten i dag, ville vi hvert år have givet 3 mia. kr. mere til verdens fattigste. Det betyder f.eks., at hele området syd for Sahara bare på et år ville kunne have fået malariatelte, som kunne have nedbragt antallet af malariatilfælde voldsomt. Det er bare et regnestykke til illustration af, hvor meget regeringen faktisk har skåret ned.

Kl. 10.35

Jeg håber på, at Venstre kunne ændre sig i den retning, at næste gang vi skal i valgkamp, ville alle partier gå til valg på, at vi skal øge ulandsbistanden. Det gør vi i hvert fald.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil bare spørge hr. Steen Gade, om det ikke er korrekt, at uanset hvor meget den danske stat egentlig skulle beslutte at give i ulandsbistand – og det kan vi konstatere har været stigende målt i kroner og øre – er der også mulighed for at give frivillige bidrag. Derfor er det også op til den enkelte borger i Danmark at give frivillige bidrag. Jeg vil bare spørge, om det ikke er en mulighed.

Og det er jo sådan, at når vi taler om miljø og miljøproblemer, er vi også nødt til at appellere til folks egen samvittighed, eller tror hr. Steen Gade, at alt det her kan løses med lovgivning, og at vi på den måde retter op på hele verdens unoder?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nej, det tror jeg bestemt ikke. Jeg er jo en stor tilhænger af at inddrage så mange som muligt, og af, at man også har et personligt ansvar.

Hvis vi nu taler om ulande og folk i nød, så havde jeg for ikke så mange uger siden i en avis en diskussion med hr. Søren Krarup fra Dansk Folkeparti, som mente, at det var helt forkert, at mennesker gik ud og samlede penge ind til flygtningehjælpen. Det er jo en måde at være ansvarlig på. Det synes jeg man skal, hvis man har mulighed for det – både små og store beløb. Jeg samler også ind personligt og går på gader og stræder, når Mellemfolkeligt Samvirke samler penge ind her i december, og jeg giver også selv. Så jeg mener ikke, man kan slippe for sit personlige ansvar.

Til gengæld kan hr. Jørn Dohrmann jo ikke slippe for det politiske ansvar, at det er ham, der har skåret ned på ulandsbistanden, og så vidt jeg har forstået – og det ved jeg, for jeg har læst Dansk Folkepartis program – så går Dansk Folkeparti ind for, at der skal skæres yderligere ned, fra 0,8 pct. til 0,7 pct.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Det er jo netop det personlige ansvar, jeg synes man skal henholde sig til. Når hr. Steen Gade

selvfølgelig bekræfter, at målt i kroner og øre giver Danmark mere i ulandsbistand, så nytter det ikke noget, at man fremfører teorien om, hvad det egentlig er, man kunne have reddet rundt omkring i verden.

Så vil jeg godt bede hr. Steen Gade komme med en udregning af, hvor meget det egentlig ville være, hvis hr. Steen Gade havde brugt sine kræfter på løfte bare resten af EU til at give samme procentsats, som Danmark giver. Det ville være enorme beløb, og jeg tror næsten, hr. Steen Gade ville komme frem til, at der så nok næsten ikke ville være flere problemer i verden, hvis nu alle var lige så aktive, som Danmark er på det her område.

Men igen vælger hr. Steen Gade den kortsigtede løsning og kommer ligesom ikke ind til sagens kerne og kommer dermed ikke med de store beløb til befolkningen rundt omkring i de fattige lande.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg brugte ikke meget tid på ulandsbistanden, men jeg nævnte den. Jeg kan forstå, den er et meget ømt punkt hos regeringen, og det er vel et udtryk for, at regeringspartierne og også Dansk Folkeparti godt kan se, at det ikke er så godt.

Jeg har støttet og kæmpet for, at EU tog de beslutninger, EU har taget, for EU har jo rent faktisk taget de beslutninger, som hr. Dohrmann efterlyser, om at nå 0,7 pct. af bruttonationalproduktet inden 2015. Det er jo det største fremskridt for at få ulandsbistanden op, som vi har set, og det har vi kæmpet hårdt for.

Og så vil jeg lige rette den misforståelse, hr. Dohrmann nu får sagt så mange gange, at seerne måske tror, det er rigtigt, at vi har flere penge i kroner og øre til miljøbistand. Det er i år, miljøbistanden stiger. Den er jo gået ned i de andre år. Men det skal måles på, at udgifterne jo også stiger, når man skal ud og lave bistand. Så det, jeg siger, er, at når man går fra 1 pct. til 0,8 pct., er det altså ca. 3 mia. kr. mindre, end man ellers ville have haft.

Formanden:

Så er det hr. Eyvind Vesselbo som ordfører.

Kl. 10.40

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg vil sige, at jeg synes, det er rigtig godt, at SF har rejst den her forespørgselsdebat, selv om man kan sige, at der først kommer en redegørel-

se – og det vidste SF jo godt – til foråret. Den skal nok komme, og så er det sådan set meget godt at få drøftet det her, men det kunne være, hvis hr. Steen Gade har behov for det, at han også kunne rejse en forespørgsel om ulandsbi-stand, for så kunne hr. Steen Gade drøfte det der.

Nu mener jeg, vi skal drøfte bæredygtig udvikling. For i 2002 fremlagde regeringen en strategi for bæredygtig udvikling, som tog sit udgangspunkt i, hvordan Danmark yder sit bidrag til at fremme en global og national bæredygtig udvikling, hvor der sættes fokus på hensynet til fremtidige generationer og på at beskytte naturen.

I Brundtlandkommissionens rapport står der bl.a., at fundamentalt set er bæredygtig udvikling en ændringsproces, hvorunder udnyttelsen af ressourcerne, styringen af investeringerne, retningen for den teknologiske udvikling og ændringerne i institutionerne alle er i balance med hinanden og øger både de nuværende og de fremtidige muligheder for at opfylde menneskehedens behov og forhåbninger. Det er jo netop det princip, som regeringen arbejder ud fra, og det, denne bæredygtighedsstrategi for 2002 bygger på.

Der er tre begreber i bæredygtig udvikling, tre indbyrdes afhængige og gensidigt forstærkende dimensioner, nemlig den økonomiske dimension, dvs. økonomiske ressourcer, vækst og udvikling, den miljømæssige, dvs. naturressourcer, at beskytte naturen, og så en meget vigtig dimension, nemlig den sociale dimension, som drejer sig om fattigdom og sociale ressourcer. Bæredygtig udvikling er en proces, som indebærer, at de miljømæssige, økonomiske og sociale hensyn integreres på den bedste måde i et samlet hele. Det er jo det, regeringen og Venstre arbejder ud fra.

Bæredygtig udvikling kræver globalt samarbejde og internationale løsninger. Det er helt centralt, men det betyder jo ikke, at man skal glemme indsatsen i Danmark. Der er i 2002 fremsat otte mål og principper for velfærdssamfundet: et sundt miljø for alle; vi skal sikre høj biologisk mangfoldighed; ressourcerne skal udnyttes bedre; vi skal yde en aktiv international indsats; miljøhensyn skal indgå i alle sektorer; markedet skal understøtte bæredygtig udvikling, og bæredygtighed er et fælles ansvar, som vi skal kunne måle fremskridt på. Sig mig engang, hvad kan man forlange mere? Det er jo det, som den nye bæredygtighedsstrategi vil

bygge videre på. For vi vil blive ved med at følge den vej.

Redegørelsen vil tage sit udgangspunkt i en række af de resultater, der er opnået, nemlig at det generelt set går den rigtige vej med gennemførelsen af de forskellige indsatser, men at der er en række udfordringer og mål, der er beskrevet i bæredygtighedsstrategien, som fortsat er aktuelle.

Samtidig vil redegørelsen skitsere nogle nye udfordringer som følge af den økonomiske globalisering, af øget globalt fokus på klimaforandringer og andre globale miljøproblemer, af den teknologiske udviklings muligheder for at løse nationale og globale miljøproblemer, af øget fokus på varetagelse af miljøhensyn i andre sektorer og i partnerskab med erhvervslivet, forskningsinstitutioner, kommuner og organisationer.

Vi vil fortsætte med en målrettet indsats for at fremme den bæredygtige udvikling og dialogen med samfundet og fokusere på den globale og lokale ansvarlighed over for ressourcerne og ansvaret over for natur og efterkommere.

SF har også flere gange i det her forslag til vedtagelse, der er fremsat, foreslået noget om bindende målsætninger, delmål, tidsfrister osv. Det vil vi meget gerne drøfte i Venstre, når redegørelsen kommer. Og jeg kan sige ganske klart fra denne talerstol, at både Venstre og finansministeren vil være meget interesseret i, at der kommer en fornuftig, god og langsigtet bæredygtighedsstrategi her til foråret.

Med disse ord vil jeg på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget bekræfter de otte mål og principper, som ligger til grund for regeringens vision om bæredygtig udvikling fra 2002: Fortsat udvikling af velfærdssamfundet, sundt miljø og højt beskyttelsesniveau, beskyttelse af økosystemer og høj biologisk mangfoldighed, bedre udnyttelse af ressourcer, miljøhensyn i alle sektorer, udnyttelse af markedet og fælles ansvar for en bæredygtig udvikling og en aktiv international indsats.

Og imødeser, at regeringen på det grundlag i indeværende folketingssamling fremlægger en redegørelse og efterfølgende indgår i dialog med virksomheder, kommuner, organisationer

og borgere om en fornyet bæredygtighedsstrategi.

- Folketinget opfordrer heri regeringen til at:
- styrke varetagelse af miljøhensyn i andre sektorer,
  - arbejde aktivt med nye globale udfordringer på miljøområdet,
  - udnytte de teknologiske muligheder for at løse nationale og globale miljøproblemer,
  - styrke ansvarlighed over for ressourcer, over for naturen og over for det globale miljø.

Og ser frem til en folketingsdebat om redegørelsen.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 16).

Kl. 10.45

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg forstod på hr. Eyvind Vesselbo, at regeringens bæredygtige strategi ville bygge på den gamle fra 2002, og at der var kontinuitet og sammenhæng i regeringens bæredygtighedspolitik, og må vel også opfatte det på den måde, at hr. Eyvind Vesselbo dermed klart tilkendegiver, at den konservative ordførers udtalelser i et spørgsmål til hr. Steen Gade om, at der var sket et skift i regeringens miljøpolitik og bæredygtighedspolitik, intet har på sig.

Når hr. Steen Gade siger og tror, at der er sket et skift, som kan lokaliseres til, at miljøministeren blev skiftet ud, har det heller intet på sig. Kendsgerningen er, at regeringen fører præcis den samme miljøpolitik og bæredygtighedspolitik, som den har gjort siden 2002 og for øvrigt som under den tidligere miljøminister. Det er kun lyrikken, der er blevet ændret. Det må hr. Eyvind Vesselbo vel være enig med mig i?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nej, det er ikke sikkert, jeg er enig i det, der blev sagt her, for jeg tror ikke, det er muligt at så splid imellem Venstre og Konservative overhovedet, hverken generelt eller i den her sag. Det tror jeg godt hr. Per Clausen ved, men jeg forstår godt hr. Per Clausens problemer med at forstå det der med at udvikle politikken som en proces, hvori man også udvikler sig personligt og derved justerer sin politik hele tiden. Det har

Enhedslisten jo aldrig gjort, for det er den samme benhårde betonpolitik, man har fra start til mål. Jeg ved ikke, hvor længe Enhedslisten vil have det, men i regeringen og i Venstre er vi af den opfattelse, at vi følger lidt med tiden og prøver at justere, så den politik, vi laver, også stemmer overens med den udvikling.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg vil nu ikke sige, at det lykkedes hr. Eyvind Vesselbo at skabe klarhed over, hvorvidt der var sket en reel udvikling og et reelt skift i regeringens politik. Men det kan vel også være nødvendigt for at holde sammen på stumpene i regeringen og nødvendigt, når dens allierede, Dansk Folkeparti, har udtrykt sig uklart.

Så vil jeg stille et andet spørgsmål til hr. Eyvind Vesselbo. Hr. Eyvind Vesselbo nævnte, at internationalt samarbejde er vigtigt. Det er jeg enig med hr. Eyvind Vesselbo i. Jeg vil bare spørge hr. Eyvind Vesselbo, om han mener, det er acceptabelt, at Danmark ikke overholder de internationale konventioner om beskyttelse af havmiljø, som vi har indgået. Miljøministeren har her for nylig bekræftet, at det gør Danmark ikke. Jeg vil jeg bare høre hr. Eyvind Vesselbo, om han mener, at det er acceptabelt, eller om han vil tage initiativ til at sikre, at vi fremover faktisk overholder de konventioner, vi skriver under på – i hvert fald når det handler om havmiljø.

Kl. 10.50

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu står jeg jo ikke her for at gøre hr. Per Clausen tilfreds med eller glad for mine svar. Jeg står her for at prøve at svare ud fra Venstres politik. Derfor kan jeg kun sige, at det, der vil ske – og det var egentlig hr. Per Clausens spørgsmål, selv om jeg godt ved, at hr. Per Clausen er meget interesseret i, om vi er uenige med De Konservative, og om der er sket et skift – og det, jeg her prøver at forklare hr. Per Clausen, er, at vores bæredygtighedsstrategi, der kommer i 2007, selvfølgelig vil bygge videre på de principper, der var i 2002. Vi følger den udvikling, der er sket i samfundet og globalt, så vi kan justere de ting, som er sket inden for de sidste 5 år, og så vi kan gøre tingene bedre.

Med hensyn til konventioner mener jeg, at Danmark principielt skal overholde alle de konventioner, vi har indgået, og det vil jeg selvfølgelig arbejde for.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg forstod på Venstres ordfører, at man i den proces, der kommer engang her efter jul, eller hvornår det er, vil være parat til at drøfte bindende mål. Hvorfor så ikke gå til biddet med det samme og allerede i det forslag til vedtagelse, som Venstre har fremsat sammen med Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, få skrevet ind, at man er parat til at indføre bindende mål i en kommende bæredygtighedsstrategi?

Det er sådan set langt hen ad vejen, ud over at der er mange ord og alt muligt andet, noget af det, der skiller os. Vi vil meget gerne have bindende mål både med hensyn til at vide, hvad vi har at sigte efter, og, som hr. Steen Gade har forklaret, fordi det er det, dansk erhvervsliv og andre står og råber på. Hvorfor så ikke få det skrevet ind i forslaget til vedtagelse med det samme i stedet for at stå og sige det og så bare lave et forslag til vedtagelse, det ikke står i?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Nu er det sådan, at det, jeg står her på talerstolen og siger, også er det, der gælder i samspil med det forslag til vedtagelse, der er fremsat. Venstre er meget indstillet på at få et bredt samarbejde i Folketingssalen på alle områder, også på miljøområdet. Derfor synes jeg, det ville være meget lidt konstruktivt at stå og sige, at man overhovedet ikke ville drøfte noget som helst om bæredygtighedsstrategien med oppositionen. Når nu der er de klare punkter, som er i det forslag til vedtagelse, som oppositionen har fremsat, og hvor man snakker om delmål og målsætninger osv., så er det bare, at jeg rækker hånden frem og siger, at vi meget gerne vil være med til at drøfte det.

Vores strategi er ikke færdig endnu. Strategien er ikke klar, så der er jo rig lejlighed til det. Derfor synes jeg, at hr. Torben Hansen skal være glad og tage imod det her tilbud.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Man kan selvfølgelig sige, at man kan tage imod tilbuddet, men det er lidt svært at finde ud af, hvad det egentlig indeholder. Der bliver sagt noget om, at man vil drøfte det – det er jo også fuldstændig håbløst at stille sig op i Folketingssalen og sige, at man *ikke* vil drøfte det – men man har ikke på nogen som helst måde fra rege-

ringspartierne side været inde og forpligte sig på det her område.

Det kunne man netop have gjort, hvis man havde skrevet det ind i dette forslag til vedtagelse, og så var vi kommet meget længere – hvis man altså vitterlig mener, at det er det, man vil. Ellers kan det bare være en gratis omgang, for at den her debat ikke sådan skal gå hen og blive unødvendig lang, og hvad man ellers kan finde på af forskellige argumenter imod det. Hvorfor ikke bare skrive i regeringspartierne forslag til vedtagelse, at man vil have bindende mål og delmål? Så var vi jo kommet meget længere.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Hr. Torben Hansen har måske ikke haft mulighed for at læse det forslag til vedtagelse, som jeg fremsatte på vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Hvis hr. Torben Hansen satte sig til at læse det, ville han kunne læse, at det altså er nogle rimelig kraftige ting, regeringen her binder sig til. At vi ikke helt lægger os på maven for det andet forslag til vedtagelse, som oppositionen fremsætter, er vel en naturlig ting.

Regeringen laver nu sin bæredygtighedsstrategi, og der siger jeg fra Venstres side, og jeg tror, at næsten alle vil være enige i det: Lad os hen ad vejen få en drøftelse af indholdet af den i en løbende proces. Det er det, der åbnes for, og så kan hr. Torben Hansen og oppositionen komme med deres synspunkter. Lad os tage fat i den debat.

Kl. 10.55

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det forslag til vedtagelse, som hr. Eyvind Vesselbo har fremsat, taler om sådan en slags bæredygtighed i lightudgave. Jeg vil så spørge til nogle lidt mere hardcore ting: Er Venstre enig i, at vi faktisk skulle bygge hele den her proces på at få de rigtige priser, så priserne på de varer, vi køber, og omkostningerne ved den måde, virksomhederne producerer på, bedre afspejler de omkostninger, der er ved at producere og forbruge – altså indregne miljøomkostningerne i priserne og på den måde få en god udviklingsretning?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Da jeg startede, roste jeg SF for at have bedt om denne forespørgselsdebat, fordi jeg synes, det er

vigtigt, at vi kan diskutere nogle ting på det her område. Men jeg tror også, at SF og hr. Steen Gade må have forståelse for, at den her strategi ikke er lavet endnu. Indholdet er ikke skitseret endnu, men der er lavet nogle overordnede rammer, så det vil være svært for mig at stå her på talerstolen og nu helt konkret gå ind på og sige ja til bestemte målsætninger, sige ja til det, hr. Steen Gade foreslår her. Det er det, der ligesom er de helt snævre ting, der skal vedtages i den her strategi, og det mener jeg vil være at overskride grænsen for udarbejdelsen af strategien.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg ved ikke, hvornår hr. Eyvind Vesselbo overskider nogle grænser, så det må han selv tage stilling til.

Det, jeg citerede her, var ikke kun SF's principprogram – der kunne det sådan set godt have stået – men det er en beslutning om bæredygtig udvikling, som EU's statschefer tog den 15.-16. juni 2001. Det var ikke for at bringe hr. Eyvind Vesselbo i vanskeligheder, at jeg gjorde det på den her måde; det var for at illustrere over for hr. Vesselbo og vel også over for regeringen, at der er en lang række ting, som faktisk allerede er skrappe end det, der ligger i det her forslag til vedtagelse, og som Danmark i princippet og overordnet har tilsluttet sig gennem EU.

Kan det være rigtigt, at de principper og tilkendegivelser skal kasseres? Eller skal der bygges videre på dem, man har givet i forvejen? Det her er jo en proces, der startede i 1992 med Rio-topmødet.

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg må sige til hr. Steen Gade, at det nu bliver noget snævert. Jeg synes, at hr. Steen Gade ser tingene meget snævert. Det virker, som om hele regeringens miljø- og energipolitik skal ligge i dette forslag til vedtagelse. Det her er noget retningssigende for den bæredygtige strategi, som skal komme til foråret.

Det er klart, at hvis man har den holdning, som hr. Steen Gade giver udtryk for her, kunne man fremsætte et forslag til vedtagelse, som var fem eller ti sider langt – hvis man altså skulle have alt det med, som omfattede både det, som EU havde vedtaget, og det, som SF har i deres

partiprogram – og nu er vi her altså ikke for at vedtage SF's partiprogram.

Sagen er, og jeg tror også, at hr. Steen Gade kender reglerne, at der kun er plads til 150 ord i de her forslag til vedtagelse. Der har vi prioriteret nogle overordnede ting, som lægger rammerne for den bæredygtighedsstrategi, der skal komme til foråret.

Det er klart, at man kunne tage 120 andre ting med i det her forslag, men det er der bare ikke plads til, for så ville formanden ikke godkende det her forslag til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Der er utrolig mange elementer, man ville kunne diskutere, når man forsøger at belyse, hvad der skal til for at få en mere bæredygtig udvikling både ude i verden og nationalt. Et af de elementer, som vi fra radikal side synes fylder meget i udfordringerne, er hele transportområdet, og hvad der sker på det felt.

Jeg vil spørge Venstres ordfører, om Venstre har den opfattelse, at den politik, der i øjeblikket føres på transportområdet – lad os bare tage det nationalt – overhovedet bidrager til at trække i den rigtige retning, når vi vurderer, hvad der skal til for at sikre en bæredygtig udvikling og sikre, at vi kan aflevere både vores nation og hele kloden i en bare rimelig forfatning til vore efterkommere.

Synes Venstre, at man med den transport- og trafikpolitik, der føres i øjeblikket, og med det afgiftssystem, der er, trækker i den rigtige retning?

KL 11.00

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Johs. Poulsen i, at transportområdet er fantastisk vigtigt for en bæredygtig udvikling, og at det er klart, at hvis man skal have en grundlæggende forbedring af miljøet både globalt og i Danmark, så er man nødt til at kigge på transportområdet. Det er jo også derfor, at Danmark har indgået aftaler, bl.a. Kyotoprotokollen, om at nedsætte CO₂-udslippet. Danmark skal reducere CO₂-udslippet med 21 pct. i perioden 2008-2012 – et af de skrappeste krav i hele verden. Og det er jo bl.a. også i den reduktion, vi skal have inddraget transportsektoren.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Ja, transport er jo netop undtaget på det område, så man kan sige, at desto mere er der så grund til at sætte fokus på transportområdet som et af de områder, hvor der principielt burde være meget at hente.

Nu var hr. Steen Gade i sin ordførertale og forelæggelsestale inde på, at vi jo i visse sammenhænge kan tale om 5 spildte år under regeringen her. Vi må vel også sige, at der stort set ingen tiltag har været på transportområdet, på trafikområdet, som har medvirket til at vende udviklingen i en mere bæredygtig retning.

Vi har oplevet i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, at selv bilimportørerne, selv de, der importerer bilerne, nu kommer til regeringen og siger: Vi synes, vi kan tilrettelægge f.eks. afgiftssystemet på en mere genial og hensigtsmæssig måde, hvis vi også skal indtænke miljømæssige hensyn og lignende. Giver det ikke anledning til, at Venstre må overveje, at man trods alt også der efterhånden ikke kan nøjes med de pæne ord fra Folketingets talerstol, men må sætte handling bag?

(Kort bemærkning).

Eyvind Vesselbo (V):

Jo, og det er sådan set også det, vi gør. Der må være noget, der er smuttet for hr. Johs. Poulsen omkring transportsektoren. Regeringen har jo bevilget 200 mio. kr. til udvikling og demonstration af bioetanol i forbindelse med udvikling af forskningsområdet og har i øvrigt givet 60 mio. kr. til udvikling af biodiesel. Og samtidig er det jo sådan, at både Venstre og Konservative arbejder for, at man skal lave beskatningen af biler om, sådan at miljørigtige biler får en miljørigtig beskatning, sådan at miljørigtige biler ikke bliver dyrere, fordi de er miljørigtige og i øvrigt også sikkerhedsmæssigt rigtige, men tværtimod får en fordel i forhold til dem, der forurener.

Formanden:

Tak til hr. Eyvind Vesselbo. Og så er det hr. Torben Hansen som ordfører.

Torben Hansen (S):

Den industrielle udvikling alene i Danmark har sat sit tydelige præg på vores naturværdier. Byer er vokset, vejnettet er udbygget, og landbruget er blevet dyrket og bliver dyrket meget intensivt.

Den udvikling er selvfølgelig positiv for et moderne samfund, men den er også en trussel for naturen. Og naturen, som vi kender den herhjemme, kan simpelt hen ikke længere bære den intensive anvendelse, og den lider af, at den har for lidt plads, den har for lidt vand, at der tilføres for mange næringsstoffer, og at naturarealerne er for små og for isolerede under tilgroning.

Alene med hensyn til vores egen lille andegård kan vi sige, at 340 arter i Danmark er uddøde siden 1850, og at stadig flere bestande af vilde plante- og dyrearter befinder sig på grænsen for overlevelse eller under grænsen. 20 danske fuglearter er netop blevet tilføjet listen over truede eller næsten truede, hvilket nu svarer til, at listen indeholder en tredjedel af alle danske fuglearter. Naturen har de seneste 150 år fået betydelig mindre plads. Hede og enge og strandenge er blevet reduceret fra 60 pct. af Danmarks areal til 8 pct., og 2 pct. af vores vandløb er naturligt slyngede, kun 2 pct.

Danmark har rent faktisk forpligtet sig til at stoppe tilbagegangen i den biologiske mangfoldighed senest 2010. Det kan vi allerede nu se ikke kan nås, og det er for slapt. De foreløbige analyser viser også, at halvdelen af vandløbsstrækningerne herhjemme, tre fjerdedele af søerne og mere end 90 pct. af de samlede kystvande også er i risiko for ikke at kunne leve op til målene i 2015. Det er også for slapt.

KL 11.05

Det her kalder jo på handlingsplaner med faste mål og delmål og virkemidler, og det kalder på en aktiv handling med markant færre næringsstoffer, bufferzoner osv. Men nu er det her et eksempel, som man kan fremdrage inden for dansk natur og miljø. Der findes jo mange, mange andre områder, som også er nødlidende.

Med hensyn til vores forbrug har eksempelvis Verdensnaturfonden beregnet, at hvis alle klodens mennesker levede ligesom os, forbrugte med samme iver som danskerne, så ville det kræve to ekstra jordkloder. Dertil kan man jo roligt sige, at det betyder, at det danske miljøregnskab i hvert fald står helt i rødt, og det er også for slapt. Det kunne selvfølgelig være fristende at tage en § 20-runde om, hvorvidt det er regeringens politik at arbejde for fremskaffelsen af de her to ekstra jordkloder, eller man måske omvendt har tænkt sig at arbejde for, at Danmark mindsker sit globale aftryk.

Svaret giver selvfølgelig sig selv, for vi kan ikke til al tid og evighed forbruge mere, end vi producerer, og slet ikke den globale vækst taget

i betragtning. Så valget er egentlig: Kan vi skaffe to ekstra jordkloder, eller skal vi gøre noget ved den danske og den vestlige verdens forbrug af naturressourcer som landbrugsprodukter, træer, fødevarer og fossile brændstoffer? Svaret er nemt. Jeg citerer:

»Nu sætter vi nye mål. Nye mål, som sikrer, at Danmark fortsat vil ligge i front med energi og miljø i Europa og resten af verden. Nye mål, som sikrer, at dansk energipolitik er både miljø-mæssigt og økonomisk bæredygtig.«

Jeg vil sige, at når man sådan lige læser det, kan man i hvert fald klart og tydeligt se, at der på nogle punkter er blevet oprustet på taleskrivfrontenovre i Statsministeriet. Men når man så lige går lidt længere ned og dissekerer det, så kan vi også sige, at det jo stadig væk er tomme ord, hvis det er sådan, at vi ikke allerede her får overbevist regeringen om, at vi skal have bindende målsætninger, vi skal have virkemidler, også fordi det er det eneste, der virker.

Vi har nu inden for de seneste uger set, hvordan advarslerne vælter ind. Den tidligere chef-økonom ved Verdensbanken, Nicholas Stern, konkluderer, at den globale opvarmning kommer til at koste 40 mia. kr., at mere end 100 millioner mennesker bliver klimaflygtninge, og at 40 pct. af verdens dyre- og planteliv risikerer at uddø inden for de kommende 50 år. Men det, der er det positive budskab fra Stern, er også, at hvis vi tager os sammen og får reguleret, hvis vi tager os sammen og mindsker vores forbrug, hvis vi tager os sammen og får gjort noget ved de her klimagasser, så har vi en mulighed for at stoppe og undgå dette her rædselsscenario.

Derfor skal vi også herhjemme have udbygget forsyningen af vedvarende energi i Danmark. Inden 2025 skal 50 pct. af vores energiforbrug, 80 pct. af det danske elforbrug og 25 pct. af motorbrændstoffet komme fra vedvarende energikilder. Det er sådan nogle målsætninger, vi skal have ind, kombineret med virkemidler. Vi skal have mindsket vores globale fodaftryk, og det kan kun ske ved, at vi udviser ansvarligt politisk lederskab, der sætter ambitiøse mål på miljø- og energiområdet.

Men det gælder jo også vores offentlige forbrug, vores offentlige indkøbspolitik. Det gælder indenfor trafik, som hr. Johs. Poulsen så venligt og rigtigt har gjort opmærksom på. Det er støj, det er fødevarerproduktion, det er skovbrug, det er kemikalier. Vi skal også være bæredygtige i vores import af naturressourcer fra andre lande, og vi skal selvfølgelig også hele tiden være

dem, der går forrest med hensyn til at få skubbet til den teknologiske udvikling.

Så kort og godt: Vi går i for store sko. Derfor skal vi have en bæredygtighedsstrategi, der sætter mål, delmål og bruger virkemidler, og som indtænker hele det internationale aspekt i vores fodaftryk på denne her klode.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Det er rigtigt, at isbjørnene sveder, og det er blevet varmere, og det er også rigtigt, at vi ikke har to ekstra jordkloder – jeg kender i hvert fald ikke et alternativ, og den, vi har, er jo også rar og god, hvis vi ellers passer ordentligt på den.

Men når hr. Torben Hansen siger, at hvis vi opgør det globale fodaftryk, så vil vi få en situation, hvor den danske belastning vil blive mindre, er hr. Torben Hansen så ikke bange for, at en sådan stor opgørelse i virkeligheden ender i en total regneøvelse, hvor vi bare sætter os ned og skal bruge en masse tid på at regne og regere, men at det ikke er noget, der i princippet fører til noget?

Kl. 11.10

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Når man har de diskussioner, skal man passe meget på, at det netop ikke bliver taløvelser og regneøvelser om, hvem der har gjort hvad.

Det, der er vigtigt her, er at Verdensnaturfonden sådan set bare sætter fingeren på det ømme punkt, nemlig at den måde, vi i dag forbruger ressourcer på i Danmark og den vestlige verden, simpelt hen ikke er holdbar i længden. I princippet er det fuldstændig ligegyldigt, om vi lægger beslag på en, to eller tre jordkloder. Det er inderlig ligegyldigt, og jeg mener, Folketinget skal bruge budskabet til at få reduceret det ressourceforbrug, vi har i dag.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Hr. Torben Hansen siger, at vi skal være varsomme med at slynge om os med tal. Det er jeg sådan set enig i, og jeg er også enig i, at vi skal tage et globalt ansvar. Men hr. Torben Hansen vægrer sig jo alligevel ikke ved at slynge om sig med løfter og forkromede tal, nemlig at i 2025 skal vedvarende energi udgøre 50 pct. af forbruget. Har hr. Torben Hansen regnet på, hvad det vil koste, og hvad det vil betyde for vækst og velstand i Danmark, hvis vi skal lave en total om-

lægning af samfundets energiforsyning på så kort tid?

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Der skal sådan set ikke laves nogen total omlægning af samfundets energiforsyning på så kort tid. Allerede i dag har vi vist, at vi kan komme rigtig langt, f.eks. kommer omkring 30 pct. af det danske elforbrug fra vindkraft, og miljøministeren sagde jo selv i sin tale, at 15 pct. af det samlede danske energiforbrug kommer fra vedvarende energi.

Men uanset om det – rent hypotetisk – ville medføre store omvæltninger i energiforsyningen, vil jeg vende spørgsmålet om: Er hr. Christian Wedell-Neergaard af den opfattelse, at vi for tid og evighed kan fortsætte med at bruge de fossile brændstoffer på den måde, vi gør i dag? Det kan vi selvfølgelig ikke. Alle inden for branchen, alle inden for sektoren siger, at hvis politikerne sætter sig det mål, at vi skal nå op på 50 pct. i 2025, kan vi godt gøre det. Vi kan jo også se, at det, at der er sat seriøse mål fra politisk side, faktisk har skabt rigtig mange arbejdspladser i den danske industri, f.eks. hos Vestas og andre, og også har gjort, at der er tjent rigtig mange penge hjem til Danmark.

Formanden:

Tak til hr. Torben Hansen. Så er det hr. Jørn Dohrmann som ordfører.

Jørn Dohrmann (DF):

Det er jo en meget sjov debat, og jeg tror, det interesserer mange, hvad det egentlig er, der bliver sagt, og hvad det egentlig er, der bliver gjort, når man taler om bæredygtighed.

Jeg tror, de fleste kan huske, at før det sidste valg delte Socialdemokraterne roser ud, og det viste sig, at de i hvert fald ikke var produceret på den mest bæredygtige måde. I den samme forbindelse vil jeg sige, at når man har været til klimakonferencer i bl.a. Kenya og har set, hvordan europæerne vil importere masser af blomster, som man med god ret kan sige i hvert fald ikke er produceret bæredygtigt, kan man spørge, hvor samvittigheden så er hos dem, der gerne vil have de billige blomster?

Derfor må man spørge de politikere, som holder store skåltaler: Hvad har I egentlig selv gjort for at sikre, at de ting, I køber, er produceret på en bæredygtig måde?

Jeg takker selvfølgelig for, at hr. Steen Gade ligesom lagde op til, at nu har vi haft 5 år med en anden regering, og der har været meget stor fremgang på miljøområdet. Sådan vælger jeg at tolke det, og det kan jo heller ikke komme bag på nogen, når man ser på, hvad det egentlig er for en politik, der er ført på området.

Nogle partier siger: Jamen landbruget kan ikke finde ud af det, og vi vil altså gerne bruge pengene på natur og miljø. Selv om det hedder landdistriktsmidler og de altså er beregnet på at skaffe arbejdspladser i landdistrikterne, mener hr. Steen Gade, at han er den absolut eneste, der helt konkret kan beslutte, hvor pengene skal placeres, hvis der skal tages hensyn til miljøet. Jeg vil bare sige, at jeg mener helt klart, at landbruget i samarbejde med yderområderne sagtens kan lave nogle rigtig gode frivillige aftaler, som netop tager hensyn til en god naturpleje. Det har vi set rundt omkring.

KL 11.15

Efter den debat, vi har haft i dag, tror jeg simpelt hen ikke, at der er mange, der kan være imod den vedtagelse, som regeringen og Dansk Folkeparti har fremsat. Hvem kan være imod, at man styrker varetagelse af miljøhensyn i andre sektorer? Vil resten af oppositionen være imod det? Det kan jeg ikke tro. At arbejde aktivt med nye globale udfordringer på miljøområdet kan man da heller ikke være imod, så hvad er det helt præcist, man er imod, hvis man imod vedtagelsen? Det bliver selvfølgelig en spændende debat.

Som sagt mener jeg, at også Dansk Folkeparti har været med til at gøre en forskel på området. Vi har selvfølgelig været med til at afsætte mange penge på miljøområdet, netop for at opnå bæredygtighed; her tænker jeg bl.a. på den miljømilliard, vi har været med til at fordele. Vi har været med til at inddrage områder til naturparker, vi har også været med til at gennemføre miljøgodkendelse af eksisterende landbrug, som skal udvide. Det er alt sammen med til at skabe mere bæredygtighed i fremtiden, og det er selvfølgelig utrolig vigtigt også at fokusere på fremtiden.

Derfor er det også vigtigt for mig at sige, at når vi ønsker større fokus på partikelfiltre, har det også noget at gøre med, at vi ønsker, at folk skal tage hensyn til natur, miljø og de leveforhold, borgerne udsættes for. Derfor bør selv SF måske også tænke lidt mere bæredygtigt og se på, hvad det er for nogle varer, man køber i bu-

tikkerne rundtomkring, for vi har selvfølgelig alle sammen et ansvar, når vi køber ind.

Da man fremsatte forespørgslen, vidste man nok ikke lige, hvad der var i støbeskeen fra regeringens side. Man er i hvert fald lidt tidligt ude, man har ikke ventet på at få afrapporteret det, der blev lagt frem i 2002. Hvis man havde regnet på det, ville man jo vide, at det først ville være om nogle år, det ville være udnyttet fuldt ud.

Formanden:

Der er nogle korte bemærkninger til ordføreren.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg synes, det var nogle meget interessante betragtninger, hr. Dohrmann kom med om import af blomster, der ikke er bæredygtige.

Jeg må forstå hr. Dohrmann på den måde, at vi kan regne med, at når der kommer et forslag fra Enhedslisten til behandling her i Folketings-salen om, at der skal indføres en mærkningsordning, så forbrugerne har mulighed for at konstatere, under hvilke forhold produkterne er produceret, og hvor megen transport der har været forbundet med produktionen og distributionen, så forbrugerne får et reelt grundlag at træffe beslutninger på – ja, så vil Dansk Folkeparti støtte det.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Det er klart, at det optager os meget, at vi er med til at påvirke naturen på en meget, meget forkert måde, som jeg vil udtrykke det.

Det, der også skal til, er netop oplysning til borgerne. Men jeg har ikke set noget forslag fra Enhedslisten, og derfor kan jeg jo ikke stå her på talerstolen i dag og sige: Ja, det stemmer vi for. Det ville jeg aldrig nogen sinde gøre, men jeg vil sige, at vi vil se på alle relevante sager.

Det, jeg mener, der skal til – det kunne have været gjort allerede, og jeg vil opfordre ministeren til at gøre det – er selvfølgelig, at der skal mere fokus på at oplyse folk om, hvor blomsterne egentlig kommer fra, hvordan transporten egentlig er foregået og det ressourcemæssige forbrug og indvirkningerne på naturen i de områder, hvor de er produceret. Det er væsentligt at tænke over, hvordan tingene er blevet frembragt, og hvordan det har indvirket på naturen i de områder, hvor de er produceret.

(Kort bemærkning).

Per Clausen (EL):

Jeg er godt klar over, at i dag kan jeg ikke få hr. Dohrmann til at sige helt præcist, hvordan Dansk Folkeparti vil stille sig til et forslag, man endnu ikke har haft tid til at studere i detaljer.

Kl. 11.20

Men jeg er meget glad for den udtalelse, hr. Dohrmann kom med, for den tyder i hvert fald på, at vi har mulighed for at få flertal for nogle fremskridt på området, og det synes jeg vil være en god og positiv udvikling. Hr. Dohrmann talte jo selv om resten af oppositionen, så jeg forstår, at hr. Dohrmann i hvert fald opfatter det sådan, at Dansk Folkeparti også har en rolle som opposition. Det betyder, at der indimellem kan vedtages fremskridt, selv om regeringen er lidt langsomtgående, og det er jeg meget glad for.

Et enkelt spørgsmål mere til hr. Dohrmann: En af forklaringerne på, at man kan købe både de blomster og andre produkter meget billigt i Danmark, er jo, at i dag er transporten ubeskrivelig billig. Skal jeg forstå hr. Dohrmanns udtalelse sådan, at Dansk Folkeparti faktisk også er indstillet på at gå ind i nogle overvejelser om, hvordan man kan sikre, at de miljømæssige omkostninger ved transport også bliver pålagt transporten, så vi sikrer, at danskproducerede varer, som ikke har lang transportvej, får bedre muligheder for at konkurrere med varer, som på grund af en meget omfattende transport har påført jordkloden meget store miljømæssige belastninger?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Nu er det jo svært at sige direkte, hvordan tingene helt konkret kan løses, men det, jeg mener, er selvfølgelig, at folk, som køber de blomster, skal være bevidste om, at når blomsterne er produceret langt fra salgsstedet, er de blevet transporteret på både den ene og den anden måde.

Vi må også konstatere, at der er stor forskel på, om man bruger flyvemaskiner eller skibe til transporten. Man kan ikke bare sætte nogen firkantede regler op og sige, at vi pålægger alle den og den afgift. Man er nødt til at forklare folk, hvordan transportsektoren påvirker det enkelte land, luftrummet og alle de andre ting, der bliver belastet, når man vælger forskellige transportmidler. Men det er helt klart, at vi har et vågent øje for det, og derfor er der nogle helt klare incitamenter i vedtagelsen til at sætte naturen i

højsædet. Vi vil nemlig gerne arbejde videre på at finde den rigtige løsning.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er jo helt ømt at høre hr. Dohrmann tale så meget om os forbrugere, men han har åbenbart glemt, at den regering, som han støtter så helhjertet, nedprioriterede betydningen af miljømærker og energimærker i bæredygtighedsstrategien, da den tiltrådte. Det er bare en forbrugerploysning, for det er jo netop noget af det, der kunne være med til at gøre det lettere for hr. Dohrmann og for os andre at foretage de rigtige valg, så jeg er fuldstændig enig i, at det er noget af det, vi skal arbejde med.

Så spørger hr. Dohrmann, om vi ikke kan være med til de ting, der er nævnt i vedtagelsen. Jo, vi kan jo ikke være imod at styrke varetagelsen af miljøhensyn i andre sektorer, men hvor mener hr. Dohrmann egentlig, der vil ske noget nyt i Danmark eller EU eller resten af verden, fordi den sætning er taget med?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Angående miljømærker vil jeg godt starte med at sige, at bare fordi man opretter hundrede forskellige miljømærker rundt omkring, har man ikke løst problemet. Man skal jo fortælle, hvad det er, det og det miljømærke rent faktisk betyder, altså hvad det er, jeg sikrer ved at anerkende det.

Hvis vi tager en ISO-standard, er den f.eks. ikke en garanti for, at miljøet lige pludselig bliver bedre. Den er bare en garanti for, at hvis der er en fejl i produktet, er den fejl i alle de produkter, der bliver produceret. Det er det eneste, og i stedet for at forvirre folk med en masse miljømærker gælder det derfor selvfølgelig om at finde frem til et miljømærke, som virkelig tager hensyn til natur og miljø. Men det kræver altså også, at folk er bevidste om, hvordan tingene er produceret.

Med hensyn til vedtagelsen er det klart, at jeg synes, der er mange gode ting i den. Ansvarligheden over for ressourcer, over for naturen og over for det globale miljø skal styrkes, og det er da nogle konkrete ting. Vi siger, at her vil vi gøre noget i stedet for bare at lade stå til.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det om miljømærker kunne jeg hverken finde hoved eller hale i.

De miljømærker og energimærker, som vi har, rådgiver måske ikke helt maksimalt, men de rådgiver dog, og dem har man i hvert fald været med til at nedprioritere i bæredygtighedsstrategien. Men hvis vi skal have et helt andet mærke, er det så det, som hr. Per Clausen foreslog? Det er en udmærket ting, og det tror jeg da jeg principielt vil støtte og regner med at kunne støtte. Men er det også det?

Kl. 11.25

Problemet med svaret på det andet spørgsmål om miljøhensyn i sektorer er, at jeg ikke ved, om hr. Dohrmann ved, at man i EU forpligtede sig til det allerede i 1998. Det er ikke, fordi jeg er imod det, jeg er nemlig meget, meget for det, men her bliver det jo lanceret, som om der sker noget nyt, selv om det er noget, vi har været forpligtet til i mange år. Det er noget, alle danske regeringer har arbejdet med, og derfor må hr. Dohrmann fortælle, hvad det nye er, og hvad der skal gøres mere end det, vi har gjort indtil nu.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg forstår på hr. Steen Gade, at vi ikke kan gøre mere ved de ting, der står i vedtagelsen, for de er simpelt hen udført til punkt og prikke på ethvert område. Det mener jeg altså ikke. Jeg mener, vi sagtens kan vise mere ansvarlighed over for ressourcerne, over for naturen og over for det, vi gør ved det globale miljø. Det er bare min indstilling. Jeg mener, vi sagtens kan gøre mere, men hvis hr. Steen Gade synes, at nu er der gjort det, der skal gøres, og nu skal der ikke gøres mere her, men gøres nogle nye ting, er vi nødt til at se på, hvad det er, SF gerne vil lægge frem.

Tilbage til miljømærket. Jeg vil bare sige, at vi kender jo Svanemærket, som også findes på brændeovne, og jeg vil sige til hr. Steen Gade, at selv om man har en brændeovn med Svanemærke, kan den jo sagtens forurene ti gange mere end en brændeovn, der ikke har Svanemærke. Det kommer jo an på, om de, der bruger den, propper vådt træ og mælkekartoner og den slags ting i den. Der er ingen garanti for, at mærket løser miljøproblemerne, og det tror jeg og håber på at hr. Steen Gade udmærket er klar over, for ellers er alt håb ude.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Det lyder da fornøjeligt, hvis vi kunne få bred enighed om noget, der ligner hr. Per Clausens forslag, og vi vil da glæde os til, at det kommer. Men hvis jeg skal følge hr. Dohrmanns argumentation til dørs, skal jeg så forstå det sådan, at hvis vi eksempelvis tager det offentlige forbrug, hvor der købes ind for 140 mia. kr. om året, er hr. Dohrmann og Dansk Folkeparti indstillet på, at det offentlige skal gå forrest med en direkte politik om at indkøbe grønne produkter, miljømærkede produkter og produkter, som eksempelvis ikke har været udsat for den transportbelastning, som hr. Dohrmann nævnte?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg bliver spurgt direkte om offentlige indkøb. Det er jo noget, vi skal diskutere lidt senere i dag, men jeg vil jo sige, at vi er nødt til at anbefale, hvad det offentlige skal købe, f.eks. energibesparende produkter. Men dermed ikke sagt, at vi i morgen skal starte med at skrotte alle de produkter, der er rundtomkring i det offentlige.

Dermed heller ikke sagt, at der ikke må købes andre ting, for der kan være situationer, hvor det egentlig er mest miljørigtigt at beholde det, man nu engang har på kontoret. Det kan også være, det skal løse en opgave, som ikke kan løses med alternativt udstyr, og derfor skal man være meget forsigtig med at sige, at nu skal det offentlige bare lave en strategi for alle indkøb. På den måde fratager man kommunerne selvstyret.

Jeg kan ligesom høre, at Socialdemokraterne gerne vil fjerne det kommunale selvstyre, men jeg synes, det er vigtigt, at kommunalpolitikkerne siger, hvad de står for, og f.eks. går til valg på, at de gerne vil købe grønt ind. Men vi kan bare konstatere, at ude i kommunerne stemmer bl.a. Socialdemokraterne fuldstændig anderledes end det, hr. Torben Hansen lægger op til her, når forslaget bliver lagt på bordet.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Som jeg forstår hr. Dohrmann, er det udelukken- de et spørgsmål om de ting, der i forvejen eksisterer inden for den offentlige sektor. Hr. Dohrmann er bange for, at man giver sig til at kassere dem, fordi det vil give en større miljøbelastning. Men hvad nu, hvis vi her i Folketinget fremlægger en politik, som siger, at det offentlige, som

køber for 140 mia. kr. om året, vil gå forrest med en markant grøn indkøbspolitik og sikre bæredygtighed i indkøb, sikre at transporten er o.k. osv., men at alt først skal indfases på det tidspunkt, hvor allerede eksisterende produkter inden for den offentlige sektor bliver udfaset? Skal jeg forstå hr. Dohrmann sådan, at hr. Dohrmann er parat til at gå ind for en markant grøn offentlig indkøbspolitik, hvis indfasningen sker, samtidig med at de eksisterende produkter bliver udfaset?

Kl. 11.30

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Lad mig hellere give et eksempel, for jeg har den ære også at sidde i kommunalbestyrelsen i Vamdrup Kommune, som nu bliver lagt ind under Kolding. Der fremsatte jeg selv et forslag, fordi vi syntes det kunne være interessant at se, hvad de andre partier ville med hensyn til bæredygtigt træ. Når vi udbyder nogle ting, der skal laves i kommunen, skal de være baseret på bæredygtigt træ og ikke bare på illegalt importeret træ. Det endte med, at hele venstrefløjen stemte imod det her forslag, fordi de sagde, at det godt kunne gå hen og blive lidt dyrere for kommunen. Altså, det vil sige, en ting er, hvad man siger og gør her i Folketingssalen, en anden ting er så, hvad man gør ude i kommunerne.

Var det ikke en idé, at hr. Torben Hansen og de andre på venstrefløjen prøvede at bruge deres kræfter ude i kommunerne på at få dem til at forstå, hvad partiet egentlig vil på området her? For vi synes, det er vigtigt, at man også selv har initiativretten ude i kommunerne til at bestemme, hvad det er, man gerne vil.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Jeg synes, vi i dag fra talerstolen har oplevet miljøministeren og Dansk Folkepartis ordfører, hr. Jørn Dohrmann, i et sjældent varmt favntag i et forsøg på at male et billede af, at der gøres en meget stor indsats i forbindelse med investeringerne på naturområdet. Det har hr. Jørn Dohrmann været inde på i flere omgange.

Må jeg derfor stille det helt simple spørgsmål til hr. Jørn Dohrmann: Hvis hr. Jørn Dohrmann går ud og har 100 kr. i den ene hånd til at investere i bedre natur, og han så tager de 100 kr. og flytter over i den anden hånd, har hr. Jørn Dohrmann så fået flere penge at investere?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Vi gør jo det i Dansk Folkeparti, at vi sammen med regeringen giver den her milliard bl.a. til miljøet. Det er noget, som de tre partier har fundet frem til, at det var det, der skulle bruges ekstra på miljøområdet. Og det er jo et reelt løft til naturområdet. Så det billede, som De Radikale gerne vil tegne her, vil jeg betegne som rent radikal politik, som ikke rigtig giver noget ude i naturen.

Men vi giver altså et reelt løft til naturen på 1 mia. kr., hvor vi siger, at vi også ønsker naturparker og den slags ting. Vi synes, det er vigtigt udeomkring, at man reelt får flere, man kan kalde det vådområder og den slags ting for at give naturen et reelt løft og ikke kun skubbe rundt med nogle penge, som kun er til gavn for nogle folk, som sidder på nogle kontorer og får noget tid til at gå. Vi går ud og hjælper ude i naturen på den rigtige måde.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Var det virkelig så kompliceret et spørgsmål? Jeg har meget svært ved at forstå, det var så kompliceret. Det, jeg spurgte om, var: Hvis man har 100 kr. i den ene hånd og lægger dem over i den anden hånd, har man så fået flere penge at investere? Det kan jeg forstå var alt for kompliceret for hr. Jørn Dohrmann at svare på.

Lad mig så sige det på den måde, at situationen jo er den, at når man tager årene 2007 og 2008, har regeringen fjernet nøjagtig lige så meget fra landdistriktsområdets midler til miljø- og naturformål, nemlig godt 500 mio. kr. over de 2 år til det, der kunne investeres i ny natur, i bedre miljø osv., som man har flyttet over på det, vi kalder miljømilliarden, som jo skal investeres over en årrække. I årene 2007 og 2008 har man flyttet stort set det samme beløb fra landdistriktsmidlerne til naturformål, og nu kalder man det så miljømilliarden.

Man har altså taget pengene fra den ene hånd og har lagt dem over i den anden hånd, og så forsøger man virkelig at bilde befolkningen ind, at det giver muligheder for, at man kan investere i mere. Så kan miljøministeren stå og sige: På mit område bruger vi snævert set mere, end man nogen sinde har gjort. Hvad hjælper det, når man har fjernet det fra et andet område til nøjagtig de samme formål?

Så derfor stiller jeg igen spørgsmålet til hr. Jørn Dohrmann: Hvis man har 100 kr. i den ene

hånd til at investere og flytter dem over i den anden hånd, har man så fået mere at investere med?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil bare svare, at når man giver et reelt løft på 1 mia. kr. til natur og miljø, er det et reelt løft, så er det ikke kun at flytte pengene rundt. Jeg tror, at man kan finde det billede mange steder, som hr. Johs. Poulsen gerne vil tegne, og hvor han siger: Der er nogle projekter, der løber ud, hvorfor bruger vi ikke de penge til et eller andet andet formål? Det kan man komme med tusindvis af gange. Hvis man slår op i finansloven fra 1989 og til i dag, så kan man finde mange projekter, som er løbet ud, hvor det er, man så har valgt at bruge pengene et andet sted.

Når vi ser på, hvad det er, man har gjort, hvad det er, vi har prioriteret, at pengene blev brugt til, så er der her tale om et reelt løft. Og hvis vi vender tilbage til vedtagelsen her, vil jeg sige, at vi selvfølgelig mener, at når vi styrker ansvaret over for de naturressourcer, er det en videreudbygning af de ting, som allerede er i gang.

Men jeg kan høre, at hr. Johs. Poulsen regner med, at nu har man gjort alt, hvad man kan på det her område, og så vil man ikke tilføje flere ressourcer.

Kl. 11.35

Formanden:

Tak til hr. Jørn Dohrmann. Og så er det hr. Christian Wedell-Neergaard som ordfører.

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Den danske strategi, »Fælles fremtid – udvikling i balance« fra 2002 indeholdt en række mål og visioner, som har ligget til grund for arbejdet med bæredygtig udvikling i de seneste 5 år. Strategien blev fremlagt i forbindelse med verdenskonferencen om bæredygtig udvikling i Johannesburg i 2002, og strategien er baseret på otte grundlæggende principper og indeholder visioner og mål for en række indsatsområder.

Det gælder f.eks. klimaændringer. Vi er en del af Kyotoaftalen, og den danske regering arbejder også kraftigt på at skabe grundlag for en aftale efter den nugældende fra Kyoto efter 2012 med inddragelse af USA, Kina og Indien, som er de store økonomier i verden.

Den indeholdt også biologisk mangfoldighed, og vi har afsat penge til naturgenopretning,

1 mia. kr., hvoraf en stor del bliver brugt direkte på naturprojekter og projekter vedrørende nationalparker, og der bliver også afsat penge i forbindelse med den nye miljøgodkendelsesordning for landbrug.

På området miljø og sundhed er der vedtaget vigtige ting omkring kemikaliehandlingsplan og REACH i EU, som vil registrere og styre omkring 30.000 kemikalier, som det nu er muligt at få en nøjere styring på.

Så er der ressourceeffektivitet, og det gælder jo både vedrørende energibesparelser og udnyttelse af affald og en række andre spørgsmål. Så der gøres en betydelig indsats som følge af den seneste vision omkring bæredygtig udvikling.

Bæredygtighedsstrategien har været udgangspunktet for arbejdet med bedre miljø og velfærd. Den skal revideres hvert 4. år, og derfor vil der jo blive fremlagt en ny redegørelse, og derfor er denne forespørgselsdebat lidt præliminær, idet regeringen om ganske kort tid fremkommer med en ny bæredygtighedsstrategi, hvor mange af de spørgsmål, som vi diskuterer i dag, vil blive taget op.

Den nye redegørelse vil tage udgangspunkt i, hvilke resultater der er opnået. Det går jo generelt set den rigtige vej på en lang række indsatsområder, men der er fortsat udfordringer, som det er aktuelt at tage op. Derfor kan den nye bæredygtighedsstrategi f.eks. tage udgangspunkt i forslag til styrkelse og varetagelse af miljøhensyn i andre sektorer og en aktiv indsats ved de globale udfordringer på miljøområdet og så miljøteknologi.

Bæredygtighed hedder på engelsk sustainability og betyder jo både miljømæssig, økonomisk og social balance, og at udviklingen kan fortsætte uden unødigt belastning af ressourcerne.

Samtidig med at redegørelsen kommer til at handle om nye udfordringer som følge af den økonomiske globalisering og det øgede fokus på klimaforandringer, skal den også vise vejen frem på en række andre områder.

For os Konservative spiller det personlige ansvar en afgørende rolle. Alle tager i deres hverdag mange beslutninger, som har afgørende indflydelse på den samlede ressourcebelastning. Vi skal være bevidste om konsekvenserne af vores handlinger og sikre, at vi tilrettelægger vores forbrug, så vi sviner mindst muligt. Der skal være et frit valg, men valg har konsekvenser.

Derfor vil vi arbejde for, at den enkelte borger tager et grønt ansvar – det har en del med generationskontrakten at gøre, og det vil beskytte

planetens ressourcer – så vi kan aflevere planeten i en bedre stand, end vi har modtaget den. I England har man et program, der hedder »Helping People Make Better Choices«, og det er et program, som giver folk nogle alternativer og kendskab til alternativerne, når man træffer et valg. Vi ser gerne, at man fortsætter kampagnen omkring grønt ansvar, som opfordrer folk til at spare på strømmen og købe energirigtige husholdningsredskaber.

Kl. 11.40

Det er alt sammen vigtige elementer, også i en konservativ miljøpolitik. For Det Konservative Folkeparti er en bæredygtig udvikling lokalt og globalt af største vigtighed. Derfor mener vi, der skal etableres kontakter til virksomheder og skabes partnerskaber med kommuner og andre aktører, med henblik på at bæredygtig udvikling også bliver noget, der betyder noget i folks hverdag.

Formanden:

Ja tak. Der er foreløbig tre korte bemærkninger, og det er hr. Torben Hansen som den første.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Jeg tror, alle er klar over, at de her klimaforandringer, vi står over for, er en af de største trusler mod bæredygtigheden. Advarslerne har været mange: 40.000 mia. kr., hundredvis millioner af klimaflygtninge.

Så er det jo dejligt, at den konservative miljøordfører også er finansordfører, for skismaet herhjemme inden for klimapolitikken er jo, at vi har en finansminister, der siger, at EU's klimapolitik er et vaterpas uden bobler og kejserens nye klæder, og så har vi en miljøminister, der siger det modsatte. Vi har ikke sådan helt kunnet få opklaret, hvad det egentlig er, regeringen og regeringspartierne mener om EU's klimapolitik.

Men da hr. Wedell-Neergaard jo både er miljøordfører og finansordfører, regner jeg med, at jeg kan få et svar nu: Hvem af dem har ret? Er det finansministeren, som siger, at det er et vaterpas uden bobler og kejserens nye klæder, eller er det miljøministeren, som siger, at der er reelle klimaforandringer, som vi skal have kigget på?

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Nu nævnte jeg jo tidligere i debatten, at isbjørnene sveder og gletsjerne smelter, og har jo også ved selvsyn set klimaforandringernes betydning

for arter i naturen, som har tilpasset sig særlige områder, men når klimaet så pludselig er et andet, forsvinder deres levesteder, og dermed bliver artsmangfoldigheden ringere, der bliver færre arter, og jorden bliver et fattigere sted at leve.

Derfor må jeg sige, at set ud fra mit synspunkt er klimaforandringer noget reelt, det er noget, der er et problem, og det er noget, vi er nødt til at gøre noget ved. Om det er kejserens nye klæder? Det er jo et eventyr af H.C. Andersen, og man kan sige et sødt og dejligt eventyr. Men det er i hvert fald sådan, at klimaforandringerne er reelle.

(Kort bemærkning).

Torben Hansen (S):

Det glæder mig da, at erkendelsen i hvert fald er nået ind til det ene ben i regeringen.

Men kunne hr. Wedell-Neergaard så ikke her over for Folketinget bekræfte, at hr. Wedell-Neergaard nu vil gå til finansministeren og sige: Det der med, at du går rundt og siger, at EU's klimapolitik er kejserens nye klæder, og at det er et vaterpas uden en boble, tror vi egentlig ikke rigtig på. Skulle vi nu ikke i regeringen i fællesskab få skabt en bred, samlet europæisk klimaindsats?

Kunne hr. Wedell-Neergaard over for Folketinget ikke give den garanti, for så er vi jo fri for at have den diskussion hængende i lang tid?

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg kan ikke give nogen garantier for noget som helst, men jeg kan love, at jeg også med finansministeren diskuterer klimaforandringer som led i de ting, som er væsentlige for regeringen at tage stilling til.

Man kunne jo selv høre finansministerens besvarelse her i Folketinget i går, og den kan jeg så passende henvise til. Men jeg vil sige, at vi er i gang med at lave en allokeringsplan, og vi er i gang med at udforme den klimapolitik, som er en del af Kyoto-regimet, og som vi jo helt og holdent tilslutter os med henblik på at stoppe stigningen i temperaturerne og reducere den globale opvarmning, som jo har så store konsekvenser for en række af jordens arter, som pludselig mister deres levested. Tænk på, at kejserringvinerne i virkeligheden får meget længere til deres artsfæller i Antarktis på grund af et forbrug, der foregår i den vestlige verden.

KL 11.45

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil godt sige til ordføreren, som fremførte, at der har stået i den her strategi for bæredygtig udvikling, at der skulle komme en ny strategi. Det har der ikke. Det er bare en forbrugeroplysning. Det var noget, regeringen, da Anders Fogh Rasmussen trådte til, fjernede. Men det er godt, at der kommer en, og det er jo en af grundene til, at vi presser på her. Så så langt er vi så kommet i dag, og det vil jeg da så kvittere for.

Mit første spørgsmål går på: Er der egentlig noget nyt med hensyn til forpligtelser og integration i sektorer osv., som afviger fra det, vi allerede forpligtede os til i EU i 2001, specielt på Göteborgstopmødet?

Det andet går på det her med, at vi er på rette vej. Er det nu rigtigt? Er der ikke noget med, at vi flytter forureningen, at vi flytter forureningen til Kina, og at regnskove udryddes osv., fordi vi faktisk har et forbrug, der er sammensat på den måde, det er?

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg kan bekræfte, at der kommer en ny strategi for bæredygtig udvikling, og at en del af det, der indgår i debatten i dag, naturligvis også vil indgå i overvejelserne omkring skrivningen af den nye bæredygtighedsstrategi.

Jeg vedkender mig, at vi har et globalt ansvar for det ressourceforbrug, vi har, men sagen er jo den, at i forbindelse med opgørelsen af det ressourceforbrug skal det jo nødig udvikle sig til en større regneøvelse, hvor vi altså sætter os ned og forsøger at opgøre Danmarks betydning i det globale ressourceforbrug og dermed ikke får resultater frem, som vi kan bruge til noget som helst.

Så jeg synes, det er rigtigt og vigtigt at anerkende det globale ansvar, og det er også rigtigt og vigtigt, at miljøministeren i FN har iværksat et arbejde omkring globaliseringens konsekvenser med henblik på helt konkret at se på, hvad det her betyder, og lade det være et indspark til forhandlingerne i WTO.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

De ting, hr. Christian Wedell-Neergaard nævner, er ting, som jeg bestemt støtter og synes er gode. De kommer bare ikke ind til det problem, som vi rejser i den her forespørgsel: Det hul, vi har i hele den måde at tænke på, at vi skaber forure-

ning andre steder, at vi er – hvad skal vi sige? – medvirkende til ressourceplyndring andre steder, og at få det ind i en *dansk* strategi. Det er jo sådan set det, der står i vores forslag til vedtagelse.

Jeg vil slutte af med at spørge hr. Christian Wedell-Neergaard, om det ikke kunne være en idé at få en måske mindre høring i Miljøudvalget, inden regeringen laver det her, hvor vi prøver at kigge på de forskellige metoder. Forslagsstillerne har ikke lagt sig fast på en bestemt metode, men ønsker, at det bliver inddraget i en dansk strategi, hvordan du og jeg, også hr. Dohrmann, påvirker miljøet i andre lande, og hvad vi kan gøre ved det.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Det er korrekt, at der ikke findes en entydig metode til at opgøre Danmarks forbrug af ressourcer og betydningen for det globale ressourceforbrug. Og det er da en meget vigtig diskussion at finde ud af: Er der en fornuftig metode til opgørelse af det ressourceforbrug? Det er meget vigtigt, at vi også kan forholde os til, hvad det har af betydning, at Danmark som et vestligt land agerer, som vi gør, når det drejer sig om forbrug af fossile brændstoffer osv.

Så jeg kan helt tilslutte mig, at det er vigtigt at få en diskussion af, hvilke metoder der eventuelt kunne anvendes i forbindelse med opgørelse af den globale betydning af det, vi foretager os.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Fra radikal side vil vi egentlig gerne anerkende den konservative ordførers både heroiske og ensomme kamp for at få både regeringen og regeringspartneren og regeringens parlamentariske grundlag til at forstå, at en række af de udfordringer, vi står med på bæredygtighedsområdet, er langt større end de mål og midler, som hidtil har været sat til rådighed, kan man sige, for at matche udfordringen. Det er på mange måder anerkendelsesværdigt. Problemet er bare, at det ikke rigtig flytter noget som helst.

Derfor vil jeg spørge, om den konservative ordfører også deltager i bluffnummeret på naturområdet, som jeg forsøgte at spørge Dansk Folkepartis ordfører om, nemlig at få det til at se ud, som om man nu gør en langt større indsats med hensyn til investeringer i natur, når virkeligheden er, at man har fjernet stort set det sam-

me beløb i 2007 og 2008, hvis vi tager de 2 år, hvor man har investeret via Miljøministeriet.

Lad mig præcisere tallene: Man har fjernet ca. 260 mio. kr. i 2007 og 260 mio. kr. i 2008 i Fødevareministeriet til de investeringer, man har brugt til grønne enge, miljøvenligt jordbrug, skovrejsning og mange andre udmærkede naturformål. Nu ligger de så ovre i Miljøministeriet, og så hedder de 568 mio. kr. Jeg anerkender, at der er en forskel på 48 mio. kr., men stort set det samme beløb har man altså flyttet fra det ene ministerium til det andet, og så opstiller man et eller andet stort, forkromet billede af, at det er en heroisk indsats.

Kl. 11.50

Vil den konservative ordfører være ærlig i den her sammenhæng og sige, at sådan hænger tingene sammen, og at man derfor ikke kan tale om, at der sker store fremskridt?

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Jeg er fuldstændig overbevist om, at det konservative miljøsyn flytter noget. Jeg er overbevist om, at det, at Det Konservative Folkeparti deltager i miljødebatten med en ansvarlig holdning til den bæredygtige udvikling, flytter noget. Jeg er også overbevist om, at vi kan være med til at påvirke diskussionen, og at vi kan være med til at skabe nye resultater inden for de rammer, som er lagt i en bæredygtighedsstrategi omkring ressourceforbrug, artsdiversitet osv.

Jeg må helt afvise, at der er tale om et bluffnummer. Der er tale om, at man har afsat 1 mia. kr. på Miljøministeriets områder, og af den milliard er der store dele, som anvendes til forbedring af naturen. Derfor er det naturligtvis en indsats, som jeg støtter, og som jeg mener er væsentlig.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Igen vil jeg sige, at der ingen tvivl er om, at det, der fremføres af den konservative ordfører, er heroisk, og efter min opfattelse kan man også have meget sympati for det, men det, at den konservative ordfører selv tror på, at det flytter noget, har i hvert fald i det her tilfælde ikke flyttet bjerge. Vi må konstatere, at det eneste, det har gjort, er at flytte penge fra et ministerium til et andet. Og der er det så, at jeg prøvede at spørge Dansk Folkepartis ordfører, om hundrede kroner i den ene hånd er mere værd end hundrede kroner i den anden hånd.

Jeg synes, man er i gang med at gennemføre et meget stort bluffnummer på det her område, og jeg synes, det ville klæde regeringen og den ordfører, som det jo trods alt normalt er til at få en fornuftig snak med på det her område, at man også anerkendte, at det altså er begrænset, hvad man på den måde skaber af nye resultater ved at flytte rundt på pengene. Jeg anerkender, at man inden for Miljøministeriets område dermed nu kan sige: Vi investerer mere, end vi har gjort tidligere. Men hvad hjælper det, når man har flyttet det fra en anden hylde?

Kan vi ikke få en åben og ærlig diskussion om det i stedet for? Jeg ved godt, at det overhovedet ikke har været fremme i offentligheden, jeg ved godt, at det overhovedet ikke har været diskuteret endnu, at tingene forholder sig sådan, men kunne vi ikke få en ærlig diskussion af, om det nu også er den klogeste måde at gøre tingene på?

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Man kan sige, at landdistriktsprogrammet – jeg går ud fra, det er det, ordføreren henviser til – jo er et program, som har et beskæftigelsesmæssigt, men som også i høj grad har et miljømæssigt aspekt i sig. Og jeg synes, at det, at der i landdistriktsprogrammet ligger en indsats på skovområdet, på området omkring små biotoper osv., alt sammen er vigtige elementer.

Men hvis det forholder sig, som ordføreren siger, er det da naturligvis en undersøgelse værd. Og er det sådan, at der er taget penge væk fra miljøet, ja, så mener jeg, at de penge skal føres tilbage til miljøet. Det vil jo altså være en indsats, som må gøres – måske ikke nu, men så på et senere tidspunkt. Det er i hvert fald vigtigt for mig, at tempoet i skovrejsningen, tempoet i opretholdelsen af småbiotoper osv., fastholdes.

Formanden:

Tak til hr. Christian Wedell-Neergaard. Så er det hr. Johs. Poulsen som ordfører.

Johs. Poulsen (RV):

Fra radikal side er vi meget glade for, at SF har givet muligheden for ved den her forespørgsel at diskutere, hvordan fremdriften er med hensyn til sikring af opfyldelsen af nogle af de målsætninger, som jo oprindeligt havde afsat i 1992, Riokonferencen – som jeg i parentes bemærket havde den glæde at deltage i dengang som re-

præsenterende det, man kunne kalde de lokale myndigheder, altså danske kommuner.

Det er en udfordring, som vi siden har arbejdet med at få fyldt mest muligt på og få fyldt mest mulig handling og indsats bag, og fra radikal side har vi klart den opfattelse, at man ikke har en tilfredsstillende udvikling hverken nationalt eller internationalt, som situationen er i øjeblikket.

Kl. 11.55

Når man bedømmer den samlede situation og bedømmer de samlede områder, som har betydning for det billede, der tegner sig, kan man selvfølgelig sige, at det ikke er entydigt. Der er områder, hvor der også klart er sket fremskridt, hvor der er taget beslutninger eller i hvert fald sagt ord, som peger på, at man kan komme i den rigtige retning, men der er også andre steder, hvor udfordringerne er til at få øje på.

Hvis vi bare tager det på den nationale arena, som vel først og fremmest er vores ansvar, så må man sige, at det jo fortsat er et problem, at Danmark og danskerne er blandt de mest forurenede indbyggere i verden. Det er jo en kendsgerning, og det synes jeg da er en udfordring, der er til at få øje på. Der er mange steder, hvor man kan opleve lignende paradokser eller lignende billeder.

Et par af de områder, som jeg synes er værd at hæfte sig ved, og hvor der er størst mulig baggrund for, at man kan lave en stærkere indsats, er områder, hvor der i virkeligheden er sket for lidt, og hvor jeg er enig i det, der er sagt tidligere her fra talerstolen, nemlig at vi har haft for mange spildte år, vi har haft 5 spildte år under den nuværende regering.

Det ene er naturligvis energiområdet, som er helt afgørende for, at man er i stand til at leve op til en række af målsætningerne på bæredygtighedsområdet. På energiområdet er det fortsat sådan, at vi, på trods af at der er rigelig vidensbaggrund til stede, ikke sikrer, at man er så energieffektive som overhovedet muligt. Det er fortsat sådan, at man ikke investerer tilstrækkeligt på vedvarende energi-området, og selv om der er nye toner – og det anerkender også vi – fra regeringens side, mener vi bestemt, at vi mangler at se det fulgt op af handling efterfølgende. Der har vi spildt tiden. Der er mange steder, man der kunne have været længere fremme i dag i forhold til det, der ellers er situationen.

Vi må da i stilhed undre os en lille smule over, at det først var, da man i USA for alvor ændrede dagsorden på vedvarende energi-området, at vi

pludselig oplevede, at også den danske regering fik øje på, at her kan vi måske føre en anden politik end den bagstræberiske, der har været ført siden 2001.

Det andet område har jeg været inde på i spørgsmål, nemlig hele transportområdet, som jo også er et ganske afgørende område for, at man kan leve op til de målsætninger, som burde være de bærende i et bæredygtighedsperspektiv. Det er jo ikke mindst persontransportområdet – men selvfølgelig også varetransport – vi taler om, og her er det jo sådan, at der heller ikke er mangel på tilstrækkelig viden om, hvad der kunne gøres, hvis man ville ændre udviklingen. Hele afgiftsområdet ville jo kunne lægges om relativt nemt, og man ville på den måde kunne opnå betydelige gevinster, både for miljøet i et bæredygtighedsperspektiv og for den sags skyld også i forhold til at finde en anden måde at producere varer på og skabe udvikling den vej rundt. Så der kan også sættes meget ind. Sjovt nok er det et område, som har sit eget ministerium, uden at det ses i sammenhæng med det, der sker i Miljøministeriet, og nogle gange er det måske i virkeligheden problemet.

Vi vil også gerne være positive og pege på, at fra miljøministerens side synes vi faktisk der gøres en god og relativt fin indsats, når man taler om den internationale scene – og det er altså både i EU og i global sammenhæng – når vi taler om målfastsættelse, og når vi taler om forsøg på at opnå bindende aftaler. Der går det relativt godt, men så meget større og mere paradoksalt synes vi det er, når regeringen og flertallet i Folketinget ryster alt for meget på hånden, når den nødvendige indsats og lovgivning skal tilrettelægges for at tackle de udfordringer, jeg nævnte før, og som vi altså står med.

Nu har vi i spørgsmålsrunden diskuteret naturområdet lidt. Vi synes jo, det er meget mærkeligt, som også hr. Steen Gade var inde på, at det er et af de felter, hvor man faktisk kunne lave en fornuftig omlægning over år, nemlig ved at tage dele af den direkte landbrugsstøtte, som er skadelig både nationalt i forhold til at opnå målsætningerne, og som er skadelig internationalt både i handels- og miljømæssig sammenhæng, og i løbet af en årrække ganske stille og roligt omlægge den – det behøvede ikke at være en revolution – men alligevel oplever man en regering, der siger: Det vil vi overhovedet ikke beskæftige os med; den mulighed vil vi overhovedet ikke tage med ind i vores overvejelser. Og

dermed forspilder man endnu en gang en chance.

Så hver gang vi kommer ind til benet, hver gang vi kommer til det konkrete, oplever vi lidt, at den handling, som skal sættes bag noget af det, der efterhånden somme tider er fine ord, ikke er til stede, og det er ikke tilfredsstillende set med vores øjne. Derfor mener vi, at regeringen i langt højere grad burde se på det forslag til vedtagelse, som er fremsat fra oppositionens side, for det lægger op til langt mere bindende mål.

Hvis man ikke vil det i dag, vil vi i hvert fald bidrage til, når vi kommer til forårets runde, at man gør endnu et forsøg på at få bindende mål ind også i forhold til regeringens målsætninger.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Vi har jo snakket om det med modulation før, og jeg skal bare gentage, at Det Konservative Folkeparti ikke går ind for modulation i den form, som hr. Johs. Poulsen redegør for.

Kl. 12.00

Men når hr. Johs. Poulsen nu taler om bindende mål, er det så ikke sådan, at der nu kommer en ny redegørelse og en ny strategi, og i den strategi må vi jo så åbne op for nogle af de her diskussioner? Altså, det er vel lidt forkert, at man i forbindelse med dagens forespørgselsdebatt skal stå klar til at fastsætte bindende mål på en række afgørende områder.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Det synes vi jo ikke. Vi synes, det ville være helt naturligt, at man netop på det principielle plan bandt sig i dag og sagde: Selvfølgelig vil vi bruge de instrumenter, som altså også er bindende mål, som det, der kan være medvirkende til at drive udviklingen fremad på det her område. Vi synes netop, at man på det principielle plan godt i dag kunne sige, at det er nogle af de redskaber, man vil tage i brug, og så forhandle om, hvordan de skal se ud, hvordan vi kan udforme dem i virkelighedens verden.

Jeg kan forstå på den konservative ordfører, at han gerne vil have det lidt i den omvendte rækkefølge, og som de parlamentariske forhold er, må vi jo erkende, at der har den konservative ordfører og dem, han stemmer sammen med, muligheden for at sikre, at det bliver i den omvendte rækkefølge. Men det skal jo ikke betyde, at vi ikke tager udfordringen op. Jeg hørte også

godt det element i den konservative ordførers spørgsmål, som sagde: Kan vi så ikke tage den diskussion, når vi kommer til det tidspunkt i foråret? Jo, der er vi klar igen; det kan vi love.

(Kort bemærkning).

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Det er jo, fordi vi ikke vil ind i at føre en fuldstændig aktivistisk miljøpolitik. I Kyotoregi har man fastsat et reduktionsmål på 21 pct., og jeg ved jo, hvilke enorme anstrengelser det koster at nå det mål, som er det højeste reduktionsmål for noget land i Europa, og der synes jeg da, at når man fastsætter disse bindende mål og har en ambition om at gøre de tiltag, der skal til for at nå det, har man også en pligt til at diskutere: Hvad er de sociale, økonomiske og andre konsekvenser af at fastsætte disse meget ambitiøse mål på miljøområdet?

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Det synes jeg sådan set er et rigtigt udsagn. Alle de ting skal jo debatteres og belyses, når man finder ud af, hvordan det endelige mål skal se ud, altså: Hvad er tallet, hvad er årstallet osv.? Der synes jeg det er rigtige elementer at diskutere, og jeg er sådan set glad for, at tiden jo nu har betydet, at det – så vidt jeg forstår – er sådan, at Det Konservative Folkeparti også er helt klar på, at det er en målsætning, der skal leves op til, for det har der jo sådan over tid være lidt forskellige indgangsvinkler til. Men det synes jeg er positivt.

Jeg vil gerne give et eksempel som svar. Da regeringen lavede sin nye bæredygtighedsstrategi, var det jo rent faktisk sådan, at man fjernede en bindende målsætning på transportområdet om reduktion af CO₂. Det er jo lige nøjagtig det modsatte. Der kan man sige, at helt uden overvejelser og helt uden disse analyser undervejs fjernede man det bindende mål på transportområdet. Det var jo nøjagtig det modsatte af det, vi havde brug for.

Derfor glæder jeg mig da om ikke andet over, at tiden har betydet, at man nu har forstået, at den måde skal man i hvert fald ikke gøre tingene på.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil tage den betragtning, at jeg kan spore lidt surhed, lidt bitterhed fra hr. Johs. Poulsens side over, at han ikke repræsenterer det antal manda-

ter, der ville gøre, at han måske ligesom nogle gange kunne hjælpe regeringen med at lave om på nogle af de politikker, der nu engang er blevet bestemt her.

Det, jeg gerne vil spørge hr. Johs. Poulsen om, er: Er det ikke korrekt, at selv om man ikke har fået det, man ønskede, på nuværende tidspunkt, som De Radikale jo ikke har fået – igen – så kommer der i 2009 en ny runde, hvor man kan komme med ønsker til, hvordan den her omlægning af landdistriktsmidlerne skal komme i spil, en gang til?

Derfor: Hvorfor være så negative, så sure på nuværende tidspunkt? Hvorfor ikke se fremad og sige: Til den tid har vi måske også det flertal, der skal til? Selv om vi måske er nogle, der mener, at det opnår De Radikale forhåbentlig aldrig.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Jeg er glad for, at Dansk Folkepartis ordfører forudser en parlamentarisk situation, der er anderledes. Det er fuldstændig rigtigt, at det vil give nogle andre muligheder i 2009, og jeg kan naturligvis glæde mig over, at man også i Dansk Folkeparti er derhenne, hvor det vil betyde noget andet.

Nej, der er ikke tale om surhed eller noget som helst andet. Der er tale om en påpegning af, at forspildte muligheder nu engang er forspildte muligheder. Og hvorfor ikke sætte ind på nuværende tidspunkt, når vi har den viden, der skal til på en række områder, med handling, således at det ikke bare bliver til ord, som vi så ofte oplever heroppefra. Ikke mindst fra Dansk Folkepartis side oplever vi tit, at når miljøpolitikken skal konkretiseres, bliver det bare til svævende ord.

Vi synes, at man i stedet for burde bruge den viden, der er nu, til at sætte handling bag, og det er jo det, der er hele baggrunden for, at vi har fremsat et andet forslag til vedtagelse sammen med resten af oppositionen i dag.

Kl. 12.05

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Lad mig bare lige minde om, at der jo er nogle, der ønsker at videreføre ftalater, og andre ønsker at stramme op på det område, og der kan man jo sige, at Dansk Folkeparti ønsker en stram politik på det her område.

Danmark er jo et foregangsland, når vi skal ind og se på bæredygtighed og miljøkrav. Tag

bare Kyotoaftalen, og hvad den har forpligtet Danmark til. Vi er jo et foregangsland, det er jo ikke sådan, at vi halter bagefter.

Vi må da sige, at der er forskellige opfattelser, og der vil jeg bare spørge hr. Johs. Poulsen: Er det ikke rigtigt, at der er forskellige opfattelser af, hvordan man håndterer det her på bedst mulig måde?

Det er også derfor, vi er kommet til forskellige resultater med hensyn til, hvordan landdistriktsmidlerne skal fordeles fremadrettet. Vi ønsker, at der selvfølgelig skal være arbejdspladser ude i landdistrikterne, og jeg kan så forstå, at hr. Johs. Poulsen ikke ønsker, at der skal være arbejdspladser ude i landdistrikterne.

(Kort bemærkning).

Johs. Poulsen (RV):

Nu tror jeg, det vil være en nyhed for rigtig, rigtig mange, hvis det var sådan, at man stod her og påstod, som der jo lå i Dansk Folkepartis ordførers spørgsmål, at investeringer i miljøpolitik ikke er investeringer i arbejdspladser. Det tror jeg vil være en nyhed for mange. Jeg tror, de fleste, der har beskæftiget sig med det her i mere end 5 minutter, godt ved, at investeringer på miljøområdet også giver afkast i form af arbejdspladser.

Det, jeg har klandret Dansk Folkeparti for at være med til sammen med regeringspartierne, er at opføre et stort bluffnummer, der går på, at man har fjernet 260 mio. kr. i 2007 og 260 mio. kr. i 2008, og så har man flyttet dem over i Miljøministeriet, og så prøver man at få det til at se ud, som om man gør en større indsats på det felt. Det er nu engang et stort bluffnummer.

Formanden:

Tak til hr. Johs. Poulsen. Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.07

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptages

Første næstformand (Svend Auken):

Da den sidste ordfører ikke er kommet, går vi over til replik fra ministeren. Ministeren ønsker ikke ordet. Ønsker ordføreren for forespørgerne ordet?

Steen Gade (SF):

Jeg vil gerne sige tak for debatten. Jeg vil sige nogle få ting til de enkelte ordførere og så nogle mere generelle ting til sidst.

Jeg havde en diskussion med hr. Eyvind Veselbo om tidligere forpligtelser, og det er sådan, at man jo i Danmark har diskuteret det her om-råde, men det har man også gjort internationalt i ret mange år.

Jeg har, fordi jeg skulle forberede mig til den her forespørgsel, læst de konklusioner igennem, der var på Göteborgstopmødet i 2001. Der var bæredygtig udvikling sat på dagsordenen af det svenske formandskab. Hvis man læser de forpligtelser og hele den tankegang igennem, kan man i hvert fald sige, at der ikke sker store fremskridt med det, regeringen siger her. Man kan også sige, at det har ligget enormt underdrejet siden 2001.

Derfor mener jeg, at regeringspartierne i den tænkepause, de sådan set giver sig selv indtil foråret, hvor der kommer en redegørelse om, hvad man vil – om man vil starte en debat om en ny bæredygtighedsstrategi – i hvert fald som et minimum må sørge for, at det udgangspunkt, man tager, er de forpligtelser og det, der i forvejen lå fra EU's side og fra Göteborgstopmødets, herunder også nogle ganske fremsynede betragtninger om, at man skal indrette samfundet sådan, at det afspejles i varens pris, altså at man tager miljøomkostningerne ind i varens pris. Det rejser jo diskussioner, som regeringspartierne ikke kan lide, om økonomiske styringsmidler og en lang række andre af den type diskussioner.

Jeg siger det bare, ikke som en advarsel, men som en stærk inspiration til regeringspartierne.

Hr. Torben Hansen talte om Sachsrapporten og klima, og jeg er fuldstændig enig.

Hr. Jørn Dohrmann og også hr. Christian Wedell-Neergaard talte om det personlige ansvar. Nu synes jeg, vi skal blive enige om, at diskussionen om at appellere til personligt ansvar i den her sammenhæng ikke er ny, men den er vigtig. Derfor vil jeg medvirke til, at den kommer højere på dagsordenen på alle måder. Det kræver jo miljømærker, det kræver rådgivning, det kræver

stærk informationstjeneste, det kræver engagement af græsrodder. Det var noget af det, vi var startet på i 1990'erne, som er blevet lidt afbrudt, men som vi gerne vil være med til at fremme.

Hr. Christian Wedell-Neergaard talte om det globale ansvar, og her er man sådan set ved en af grundene til, at vi ville have den her forespørgsel, også på det her tidspunkt. Det er, fordi vi mener, at man ikke kan blive ved med at diskutere bæredygtig udvikling i Danmark uden også at inddrage de fodaftryk, man sætter på resten af verden.

Kl. 13.05

Det er ikke nok at have en global indsats. Det skal vi have. For øvrigt havde vi jo en meget større global indsats før, da vi også havde miljøstøtten til udviklingslandene, men vi er altså også nødt til at gå ned i det, som vi kalder globalt fodaftryk eller noget andet. Jeg håber, at hr. Christian Wedell-Neergaards bemærkninger til mig kan tolkes sådan, at vi måske fra nu af og indtil sommer kan få en høring om forskellige måder at afrapportere det og indarbejde det på, så vi står bedre rustet, når regeringen kommer frem med sin redegørelse.

Hr. Johs. Poulsen præciserede klart, at Danmark er et af de steder, hvor vi som personer forurener mest. Det er sådan set derfor, man kan sige, at der skulle tre kloder til, hvis alle opførte sig, som vi gjorde. Derfor handler det jo om, at vi har særlige forpligtelser.

Det er ikke, fordi man altid skal henvise til andre lande, men jeg synes faktisk godt, vi her kan blive inspireret af, hvad englænderne har lavet. Ikke fordi vi skal kopiere det, men fordi de faktisk har lavet noget ganske succesfuldt, hvor de ser på, hvordan forbrug som CO₂-emission og materialeforbrug – økologiske fodspor – virker rundt omkring i verden.

Jeg skal sige, at vi også vil stemme imod det forslag, som regeringen har fremsat. Det vil vi, fordi det overhovedet ikke lever op til det, der er brug for nu. Vi har brug for handling og ikke kun ord. Vi er i en interessant periode i den her diskussion, for i stedet for at diskutere, hvordan det kommer længere og længere ned på dagsordenen, så er vi altså i en situation, ganske vist drevet af mange andre kræfter end dem herinde i Folketinget, hvor vi skal diskutere, hvordan vi forstærker indsatsen for en bæredygtig udvikling. Men netop der kunne man godt have forventet et lidt større ambitionsniveau fra regeringens side.

Jeg vil sige, at slaget jo ikke er tabt, fordi der kommer en redegørelse til sommer, og vi vil kaste os ind også i at påvirke regeringen og regeringspartierne i perioden, indtil den redegørelse kommer, så vi forhåbentlig kan få noget, der både har bindende mål, og hvor man tænker globalt for alvor.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 16 af Eyvind Vesselbo (V), Jørn Dohrmann (DF) og Christian Wedell-Neergaard (KF) (*se side 1491*) vedtoges med 53 stemmer (V, DF og KF) mod 45 (S, RV, SF og EL).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 17 af Steen Gade (SF), Torben Hansen (S), Johs. Poulsen (RV) og Per Clausen (EL) (*se side 1488*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om skærpede krav vedrørende miljø, energieffektivitet, sundhed og arbejdsmiljø ved offentlige indkøb.

Af Steen Gade (SF) m.fl.
(Fremsat 27/10 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Jeg kan allerførst sige, at regeringen er enig i sigtet med forslaget: Vi skal blive bedre til at inddrage miljø- og energihensyn i de offentlige indkøb.

Vi har alle sammen et ansvar for miljøet – det talte vi også om under det seneste punkt på dagsordenen – og det gælder naturligvis også